ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 216 (13532)
1971 оной сентябриин 12, воскресени
Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

УЛААН-ҮДЫН «ЭЛЕКТРОМАШИНА» ЗАВОДЫЕ «ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Электротехническэ шэнэ түхеэрэлгэ бүтээлгээр үйлэдбэриин амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө СССР-эй Электротехническэ промышленностиин министерствын харьяата Улаан-Үдын «Электромашина» заводые «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1971 оной сентябриин 10.

ОКТЯБРИИН ХУБИСХАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ХАЛУУН АЖАЛАЙ ОХИНДО АБТАНХАЙ

...тууур Хэжэнгын голой та... дээрэ ерэхэдэмнай, хон... айхадань гайхалдаад, саа... и. Тээ саана, хуряагда... ажиин хажууда 5 комбайн ...хай, хажуугаарнь хү... бии хэбэртэй харагдана. ...дэмнай, комбайнернууд ...нуудаа заһан татажа, энэ ...урэб мушхана. Техническэ ...н хэхэ гээшэ хэрэгтэйшье ...уряалгын ябажа байхада ...байха гэжэ һанаабшалаад, ...тын совхозой директор ...Рабдановһаа иигэжэ асуу...:—Комбайнернууд ажалдаа ...бэшэ аал?

...екторэй орондо залуу ком... Владимир Нагмитов ха...:

—...полиие хуряажа дүүр...ондоо полидо ошохынгоо ...ээ комбайнуудаа бага зэр...рад гэжэ байнабди.

...димир Нагмитов—залуу ..., комсомолой гэшүүн, ар... жэл комбайн жолоодоно. ...соогоо үнинэй суурханхай. ...ээ заһабарилхадаа эгээн ...ажалыень хэдэг, хуряал...эхэдэ—комбайнда һуудаг. ...ажалай бүтээсын талаар ...хүсэхэ хүн хомор ха. ...Нагмитовые хүсэхэнь бэр...дуршэл ехэтэй, комбай...шэнэ,—гээд Борис Аюров ...магтана.

...Аюров баһал комбайнер, ...һаа дутуугүй ябалсана ...комбайнерпуудай хөөрэл...ээ ойлгобобди.

...совхоздо хуряалгын ябаса ...богоноор хэлэбэл, хуряал...забһадалгшад бүтэдөөрэн ...халуун охиндо абтанхай ...болоно.

...жэл эндэ ургаса тиимэ...һайн бэшэ. Түрүүшын ган ...ехэхэн тойбо татаа, тии...үлээрнь хура бороо оробошье, ургасада тиимэ ехэ нүлөө үзүүлээгүй. Гэбэшье гектарай 8—10 центнер ургаса гарана, зарим участогуудта 15—18 центнертэ хүрэнэ.

Мүнөө совхозой таряашад ургасала гээлтэ, хоролтодо оруулангүй, һайнаар хуряажа абахые оролдоно. Тиимэһээ ажалаа зүбөөр эмхидхэхэнь тон шухала юм. Тарянайнь ургаса үндэр набтараараа, эдеэшэһэнээрээ, адли бэшэ хадань совхоз бага оройтожо, августын 27-до хуряалгадаа ороһон байгаа. Тиихэдээ машина техникэеэ хүсэд бэлдэһэн, «Сибиряк» гэжэ олон шэнэ комбайнуудые худалдажа абаһан юм.

Эндэ хуряалгын ябасые иимэ тоонууд тодорхойлно. Сентябриин 7-ой мэдээгээр 2371 гектар таряан унагаагдаа гэхэ гү, али бүхы ороохото ургамалай 34 процент, 1573 гектарай баал суглуулагданхай, үшөө 150 гектарай ургаса комбайнаар сэхэ хуряагдажа абтаа.

— Бороо һаад хэһэн зандаа, тэрэгүй һаа, үшөөшье ехые хуряаха байгаабди,— гээд совхозой директор тайлбарилна.

Хура бороо хуряалгада ехэл һаад хэнэ. Үнгэрһэн арбан хоногой хахадынь бороотой байгаа. Бороогүй үдэрнүүдые һамбаашалан, комбайнернууд ехэ юумэ хээ. Ц. Б. Батоцыреновэй тракторна бригада һүүлэй хоёр үдэрэй туршада 400 га таряа хадаа. Үдэр соо энэ бригадын комбайнер бүхэн 20 гектар таряа унагаана. Комбайнер бүхэн иимэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхые эрмэлзэнэ. Энэнь Хэжэнгын таряашадай ажалайнь шэнжэ мүн.

Мүнөө жэлэй хуряалгын үшөө нэгэ онсо илгаа гэбэл, хуряалгын шанар һайн. Шанарай хойноһоо коммунист Ц. Дамбаеваар толгойлогдоһон арадай хинагшад хуряалгын шанар шалгана. Хинагшадай дурадхалаар аяар 28 комбайнууд ороохо гээхэгүйгөөр түхеэрэгдөө. Энэнь совхоздо ехэл туһа хүргэжэ байна.

Ороохоной тоогууд дээрэшье халуун хүдэлмэриин охин замхадаггүй. Гэбэл түбэй тоог дээрэ 6 мянган центнер ороохон обоолоотой. Гүрэндэ тушааха, үрэһэндэ ошохо ороохон оньһон техникын аргаар илгагдана, сэбэрлэгдэнэ.

Урдань иимэ тоогууд дээрэ хүрзэ бариһан олон хүнэй һүндэлхэнь харагдагша бэлэй. Мүнөө тиимэ юумэн үзэгдэхэеэ болинхой. Сэбэрлэдэг, илгадаг, хиидхүүлдэг элдэб янзын машинанууд, түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой хүдэлнэ. Эндэхи ээн Баяр Чимитдоржиев ороохоной шанар һайн гээд мэдүүлээ. Юуб гэхэдэ, оньһон техникэ һайнаар хүдэлнэ.

Зүгөөр эдэ үдэрнүүдтэ ороохо тушаажа эхилхэнь. Тиихэдэ бүри ехэ ороохон суглараха. Теэд ороохо сэбэрлэхэ «ЗАВ-20» гэжэ агрегат табигдаха аад, удааржа байна. Энэ ушар Б. Чимитдоржиевай һанаае зобооно. Тиихэ зуураа, «Сельхозтехникын» СМУ-гай хабсаргагшадай нобшоржо байһанда дураа гутаад абана. Энэнь зүб ааб даа. Иимэ халуун хүдэлмэриин үедэ нобшорхо гээшэ хойшолон ехэтэй байха ха юм.

Совхоздо таряа хуряалга дээрэ комбайнууд бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлнэ. Тракторно-таряан ажалай бригада бүхэндэ 8—10 комбайн даалгагданхай, эдэнэй хахадынь хадажа унагаана, нүгөө хахадынь—баал суглуулжа сохино. «Хадалга баал суглуулга хоёрой хоорондо ехэ забһар гаргахагүйн тула комбайнуудаа иигэжэ хубаанабди. Тиигээгүй бол эдэ бороотой үдэрнүүдтэ таряагаа гутааха аюул гараха байна», гээд совхозой главна инженер М. Х. Хандархаев хэлэнэ.

Комбайнуудаа иигэжэ хэрэглэхэнь зүйтэйл гэжэ хуряалтын түрүүшын үдэрнүүд харуулаа. Энэ ушарта автомашинануудые зүбөөр хэрэглэхэ арга боломжо олдоно. Ажалаа иигэжэ эмхидхэхэдэ, совхоз өөрынгөө арга боломжые хараһан байжа болоо. Тиигээгүй һаань, автотранспортна асуудал заатагүй гараха бшуу.

Мүнөө дээрэ Хэжэнгын совхоздо хуряалгын ябаса бараг һайн. Сентябриин 20 болотор хуряалга дүүрэхэ гэһэн директорэй үгэдэ этигэмээр. Борьзогой совхозой механизаторнуудай уряа эндэ иигэжэ дэмжэгдээ.

«Буряад үнэн»,
«Правда Бурятии»
газетэнүүдэй
нүүдэл редакци.
М. НИМАЕВ,
А. РЫЖКОВ,
С. ЦЫДЫПОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Хэжэнгын совхозой комбайнууд таряаланда; эндэхи түрүү комбайнер В. Нагмитов.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВТЭ

МОСКВА хото

Хүндэтэ нүхэр Брежнев!

Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Центральна Комитет Баруун Берлин тушаа дүрбэн гүрэнэй хэлсээндэ гар табигдаһые СССР-эй ленинскэ эб найрамдалта гадаадын политикын, аха дүү оронуудай ба партинуудай зүблэрһэн хараа шугамай ехэ амжалта мүн гэжэ сэгнэнэ. Энэ хэлсээн Европодо амгалан байдал хангаха, түгшүүрилтэ байдал һулаpуулха хэрэгтэ ехэ удха шанартай байна. Тус хэлсээн ГДР-эй, ФРГ-гэй ба Баруун Берлинэй үндэһэн шухала зорилгонуудта харюусана.

Германиин нүгөөдэ гүрэнтэй, Баруун Берлинтэй ГДР-эй харилсаанай суверенно байһые баруун тээхи гурбан гүрэнэй зүгһөө дүрбэн талын хэлсээгээр түрүүшынхеэ лаблан баталһыень СЕПГ-гэй Центральна Комитет үндэрөөр сэгнэнэ.

Уласхоорондын эб найрамдал батадхалгые шухалада тоолодог, гүрэнүүдэй хоорондын үгэеэ ойлголсолго ба харилсаа холбоо бэхижүүлхэ, Европые бата бэхи эб найрамдалай зоно болгохо, шухала асуудалнуудаа бүтэмжэтэйгөөр шиидхэхэ гэжэ хүсэдэг бүхы хүнүүд дүрбэн гүрэнэй хэлсээндэ гар табигдаһанай эсэстэ ашагтаа.

Уласхоорондын энэ шухала хэлсээн дары хүсэндөө оробол, бүхы арадуудай ашаг туһада харюусаха һэн. Тус хэлсээн Европын ба дэлхэйн политикадахи бусад шиидхэгдээгүй, шухала асуудалнуудые таарамжатайгаар шиидхэхэ ябадал хангаха гэжэ найданхай байнабди.

СЕПГ-гэй Центральна Комитет Германиин Демократическа Республикын ашаг туһа ба сүлөөтэ эрхые сэхэ шууд дэмжэдэгэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ, мүн хэлсээнүүдэй хэгдэхэ үедэ бидэнтэй ходо, үрэ ехэтэйгээр зүбшэдэг байһандань сэдьхэлээ гүн ехээр ханаһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Германиин Социалис нэгэдэмэл парти тушаа хэлэбэл, дүрбэн талын хэлсээнһээ эшэ үндэһэтэй хөөрэлдөөнүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ, үгэеэ ойлголсолгодо туһа хүргэхын тула манай зүгһөө тон ехэ оролдолго хүсэлэлгэ гаргагдаха байха.

Гадаадын политическэ асуудалнуудаар манай партинуудай ба оронуудай хоорондо бэелүүлэгдэдэг эдэбхитэ харилсаа холбоон, КПСС-эй XXIV съездын ба СЕПГ-гэй VIII съездын шиидхэбэринүүд дотор бэшэгдэһэнэй ёһоор, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал батадхалгын асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ туһа хүргэн, саашадаа хүгжөөгдэхэ, бэхижүүлэгдэхэ гэжэ ехээр этигэнхэй байһанаа СЕПГ-гэй Центральна Комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Социалис ёһоной амаршалга хүргэгшэ

Э. ХОНЕККЕР,
Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь.

Берлин,
1971 оной сентябриин 8.

Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр Эрих ХОНЕККЕРТЭ

Хүндэтэ нүхэр Хонеккер!

Баруун Берлин тушаа дүрбэн талын хэлсээн доро гар табиһантай дашарамдуулан, Советскэ Союзай хүсэл оролдолгые СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй зүгһөө үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедэй, минии халуун зүрхэнэй баяр хүлеэн абыт.

Баталагдаһан хэлсээн болбол амгалан ёһоор зэргэ оршон байлгын политикын, КПСС-эй XXIV съездын, СЕПГ-гэй VIII съездын шиидхэбэринүүд дотор тодорхойлогдоһон Европодохи эб найрамдал, аюулгүй байдал бэхижүүлхэ, хани харилсаагаа һайжаруулха тушаа социалис оронуудай хараа шугамай һэжэглэшэгүй амжалта мүн. Энэ хэлсээн Европын түбэй оршон байдалые һайжаруулхын тула, урдань энэ районда политическэ оршон байдалые нэгэнтэ бэшэ муудхааһан Баруун Берлинтэй холбоотой арсалдаа болон түгшүүрилые усадхахын тула һайн эрхэ нүхэсэл байгуулжа үгэнэ. Энэ хэлсээн болбол Европын түби дээрэ тогтоһон хилын ба политическэ бодото байдалһаа уламжалан гаранхай, тиин Германиин Демократическа Республикын бэеэ даанхай эрхэ ба аша туһыень бүрин хараадаа абана. Тэрэ хадаа немец социалис гүрэнэй уласхоорондын нэрэ хүндые, уласхоорондын хэрэгтэ тэрэнэй дүүргэдэг үүргэ ба нүлөөе өөдэнь үргэнэ.

Дүрбэн талын хэлсээн доро гар табилга Европын ба дэлхэйн политикын шиидхэхээр болоһон бусад асуудалнуудые шиидхэлгэдэ һайн нүлөө үзүүлхэ гэһэн танай һанамжые бидэнэр хубаалданабди. Советскэ Союз бусад аха дүү социалис оронуудтай суг хамта энэ талаар саашадаашье хүсэл оролдолгоёо таргаха юм.

Дайнай һүүлээрхи уласхоорондын харилсаануудай эгээн орёо асуудалнуудай нэгые гуримшуулгада үшөө дахин элитээр харагдаһан манай партинуудай, гүрэнүүдэй нягта хани харилсаае КПСС-эй Центральна Комитет үндэрөөр сэгнэнэ. Энэ хани харилсаан социалис хани барисаае бэхижүүлхын, эб найрамдал, арадуудай аюулгүй байдал хангахын аша туһада саашадаашье бэхижэжэ, хүгжэжэ байха гээд КПСС-эй Центральна Комитет батаар этигэнхэй.

Коммунис амаршалга хүргэгшэ

Л. БРЕЖНЕВ,
Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь.

Москва, Кремль.
1971 оной сентябриин 10.

Совет Социалис Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. КОСЫГИНДА

МОСКВА хото

Хүндэтэ нүхэр түрүүлэгшэ!

Совет Социалис Республикануудай Союз, Великобританиин нэгэдэмэл королевствын ба Хойто Ирландиин, Америкын Холбоото Штадууд болон Франциин Республикын хоорондо 1971 оной сентябриин 3-да баталагдаһан хэлсээнтэй дашарамдуулан, Европодо эб найрамдал хангаха, түгшүүрилтэ байдал һуладхааха хэрэгтэ энэ хэлсээн шухала алхам болоно гээд Германиин Демократическа Республикын правительствын һайшаажа байһыень мэдүүлхыемни зүбшөөгыт.

Дүрбэн талын хэлсээн болбол Европын, мүн бусад уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэхэ замда шухала алхам болоно гэжэ тоолоод, энэ хэлсээнэй хүсэндөө оролгодо ГДР-эй правительство туһалхаар шиидэнги байна. Правительствын энэ алхам Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин VIII съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор хэгдэхэ юм. Нэгэн доро Германиин Федеративна Республикын правительство, тэрэшэлэн Баруун Берлинэй сенат һайн бодомжын, һайн һанаанай ёһоор, энэ хэлсээнэй хараалһан зүйлнүүдые һайн аша үрэдэнь хүргэхэ бэзэ гэжэ ГДР-эй правительство найдажа байһанаа мэдүүлнэ. Тэрэшэлэн энэ ушартай дашарамдуулан, социальна ондо ондоо гүрэнүүдэй хоорондо амгалан ёһоор зэргэ оршон байха үнэн сэхэ ленинскэ гадаадын политикые Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын ябуулжа байһанайнь түлөө Германиин Демократическа Республикын арадай, правительствын гүнзэгы баяр хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулхые хүсэдэг лэ орон шүүдэг юм гэжэ Баруун Берлин тухай дүрбэн оронуудай хэлсээн батална.

Дүрбэн талын хэлсээнэй һайн аша үрэ хадаа социалис гүрэнүүдэй хоорондоо хэлсэжэ, гадаадын политическэ ажал ябуулгаяа бэелүүлхэдээ амжалта туйладаг байһанай үнэмшэстэй гэршэ мүн гэжэ Германиин Демократическа Республикын правительство тоолоно. Советскэ Союзтай аха дүүгэй холбоо барисаанда үндэһэлдэг энэ политика саашанхи амжалтада асарха гэжэ этигэжэ байһанаа мэдүүлнэб.

Социалис амаршалга хүргэгшэ

В. ШТОФ,
Германиин Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ.

Берлин,
1971 оной сентябриин 8.

Германиин Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Вилли ШТОФТО

Хүндэтэ нүхэр түрүүлэгшэ!

Баруун Берлинэй асуудалнуудай талаар дүрбэн талын хэлсээе эб найрамдал хангаха, уласхоорондын түгшүүрилые һуладхааха хэрэгтэ шухала хубита гэжэ Советскэ правительство Германиин Демократическа Республикын правительство шэнги харана. Энэ хэлсээн болбол ФРГ-тэй хэһэн Советскэ Союзай ба Польшын договорнуудтай адли уласхоорондын хэлсээнүүдэй горитой ехэ хубинь болохо байна. Иимэ хэлсээнүүд Европодо тогтоһон хилын ба политическэ бодото байдал мэдэрһэн ушар болоно, мүн Европодо эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилгодо үндэһэлнэ. Хэлсээн доро гар табиһан ушар шиидхэгдэхээр болоһон уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, ниитэ Европын үргэн харилсаа байгуулгада һайн эрхэ нүхэсэл байгуулна.

Баруун Берлин тушаа хэлсээ баталалгада Советскэ Союзтай хамта эдэбхитэйгээр туһалһан Германиин Демократическа Республикын хүсэл оролдолгые Советскэ правительство үндэрөөр сэгнэнэ. Бэеэ даанхай эрхэеэ хэрэглэжэ, Федеративна Республикын правительстватай, Баруун Берлинэй сенадтай гуримшуулгын зүйлнүүдые баталха хэрэгтэ зохихо хубитаяа оруулхаар бэлэн байһанаа ГДР-эй правительствын мэдүүлһэн ушар хадаа эб найрамдалай, арадуудай хани барисаанай уг зорилгодо, түгшүүрилые һулаpуулха ба харилсаа байгуулха хэрэгтэ немец социалис гүрэнэй үнэн сэхэ байһанние үшөө дахин үнэмшэстэйгөөр гэршэлнэ.

Манай гүрэнүүдэй хоорондо тогтоһон нягта, аха дүүгэй холбоон, хани харилсаан Советскэ Союзай ба ГДР-эй арадуудай аша туһада, социалис хани харилсаанай, Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай аша туһада саашадаашье хүгжэжэ, бэхижэжэ байха гэжэ гүнзэгыгөөр этигэжэ байһанаа мэдүүлхыемни, хүндэтэ нүхэр Штоф, зүбшөөгыт.

Коммунис амаршалга хүргэгшэ

А. КОСЫГИН,
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ.

Москва, Кремль.
1971 оной сентябриин 10.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛГА

...дэр, совет арад, Арми болон Флодой сэрэгшэд Танкистнуу... һайндэрлэжэ байна. Совет обществын экономико хүг...социально-политическэ саашанхи хүгжэлтэ туйлаха асари ...рамма хараалһан КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүү...дото дээрэнь бэелүүлхын тула оролдосотой нэтэрүүгээр тэмсэ... оронойнай арад түмэнэй ажалай дэбжэлтын оршон бай...энэ заншалта һайндэр тэмдэглэгдэбэ. Түсэбтэ шэнэ табан жэ...түрүүшын оной даабари амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ, совет ...эй ажабайдалай материальна болон соёлой хэмжээн ургана. ...байгуулхы асари ехэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ арад тү...анхарал болон хүсэ шадал хандуулан, КПСС-эй Центральна ...ет. Совет правительство ленинскэ гадаадын политика сэхэ ...бэелүүлнэ, эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай ...эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

... болон Флодой сэрэгшэдтэй хамта совет танкистнууд Зэб...хүсэнүүдэй үмэнэ КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилго...харюусалга ехэтэйгээр дүүргэжэ байна.

...танкистнуудай һайндэрөөр халуунаар амаршалха зуураа, совет ...нуудай сэрэгэй болон политическэ эрдэм мэргэжэлээ улам ...үүлхыень, танкова промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй ...аа амжалта туйлахыень министр хүсэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ СФРЮ ошохо болоһон тухай

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Югославиин Социалис Федеративна Республикын Президент, Югославиин Коммунистнуудай союзай Түрүүлэгшэ нүхэр Иосип Броз Титын урилалаар байгша оной хоёрдохи хахадта Югославида хани ёһоор айлшалжа ошохо болобо.

ФРГ-гэй канцлер В. Брандтын СССР-тэ ерэхэеэ байһан тушаа

Энээнэй урда тээ хэлсэгдэһэнэй үндэһөөр, Германиин Федеративна Республикын Федеральна канцлер Вилли Брандт КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй уулзахын тула богони болзортойгоор Советскэ Союзда сентябриин 16-да ерэхэнь. Энэ уулзалгань Хара далайн эрьедэ, Крымэй Ореандын райондо үнгэргэгдэхэ.

(ТАСС).

КАТАР ГҮРЭНИИЕ СССР МЭДЭРБЭ

Катар гүрэнэй бэеэ даанги болоһонтой дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Катар гүрэнэй эмир Ахмед Бен Али Ат-Тани гэгшэдэ телеграмма эльгээбэ. Тэрээн доторнь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Арадуудай тэгшэ эрхэтэй байлгыень, өөһэдынгөө байдал өөһэдөө тодорхойлхо эрхыень мэдэрхэ политика хэлбэришэгүй баримталан бэелүүлдэг, бүхы оронуудай хоорондын хани барисаа, бүтэмжэтэй харилсаа холбоо хүгжөөхые хүсэдэг Советскэ Союз Катарые бэеэ дааһан, сүлөөтэ гүрэн гэжэ мэдэрһэн тухайдаа энээгээр элирхэйлэн мэдүүлнэ».

Катарай эмир Катар гүрэниень мэдэрһэнэй түлөө, амаршалга ба һайн хүсэлэнгүүдэй түлөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан харюугай телеграмма дотороо элирхэйлэн мэдүүлбэ.

(ТАСС).

Эб найрамдалай программа сэхэ шууд бэелүүлгэ

«Буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалаар бүхэдэлхэйн конференци тухай» асуудалые шухала, яаралтай асуудалда тооложо, ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXVI сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулха гэһэн Советскэ Союзай дурадхалые дэлхэйн хэблэл үргэнөөр шэнжэлжэ байна. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ тодорхойлогдоһон, амгалан байдалда хабаатай гадаадын политическэ тодорхой программаяа Советскэ Союзай сэхэ, шууд бэелүүлжэ байһые Совет ороной шэнэ үүсхэл гэршэлнэ гэжэ газетэнүүд тусхайлан тэмдэглэнэ.

Политическэ hуралсал

ПРОПАГАНДИСТЫН ҮГЭ БА ХЭРЭГ

Политhургуулиин ээлжээтэ хэшээл болоно байба. Шагнагшад ехэл анхаралтайнууд, Юуб гэхэдэ, пропагандист — Кабанскын дунда hургуулиин багша В. Е. Кожевинэй хөөрөөн ехэтэ hонирхуулаа бшуу. «КПСС-эй XXIV съезд юhэдэхи табан жэлэй экономическа политика тухай» гэhэн лекци уншахадаа, аймагайнгаа ажабайдалhаа олон тоото тодо жэшээнүүдые абажа харуулба. Тиимэhээ социалис үйлэдбэридэ түйлагдаhан амжалтанууд, шэнэ табан жэлдэ аймагай ажалшадай бэелүүлхэ зорилгонууд улам элиржэ үгэбэ.

Пропагандист бүхэн гансал уран гоёор хөөрэдэг шадабаряараа амжалта түйладаг бэшэ гэжэ иимэрхүү хэшээлнүүд дээрэ hуухадаа үшөө дахин этигэхэ баатай бологдоо hэн. Хэрбээ пропагандист шагнагшадай ехээр hонирходог, тэдэнэй hанаа зобоодог асуудалнуудые ажабайдалhаа абажа харуулбал, түрэл партиингаа бэелүүлдэг политикые гүнзэгыгөөр ойлгоходонь туhалбал, улад зондоо улам хүндэтэй, хэлэhэн үгэнүүдынь удхатай, унгитайшье болоно бшуу. Бэрхэ пропагандист байхын тула өөрөө hураха, олон юумэ мэдэхэ Зhотой болоно.

КПСС-эй Кабанскын райком эдэ бүгэдые хараадаа абажа, пропагандистнуудые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ гү, али hургаха асуудалда горитой анхарал хандуулдаг байна. Энэ талаар зарим тэды юумэн хэгдэдэг гэхэдэ алдуу болохогүй.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев XXIV съезд дээрэ хэhэн тоосоото элидхэл соогоо энээн тухайда иигэжэ тэмдэглэhэн байдаг: **«Пропагандистнуудай кадрнуудта шэнэ эрилтэнүүд табигдаха болоно, тэрэшэлэн тэдэниие шэлэн абаха, hургаха асуудалда онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй».**

Аймагайнгаа пропагандистнуудай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ зорилготойгоор саг үргэлжэ пропагандистнуудай семинарнуудые, методическа конференцинуудые үнгэргэжэ, түрүүшүүлэйнь дүй дүршэлтэй танилсуулжа байдагбди. Тиихэдэ партийна ба комсомолой политическэ hуралсалай жэлэй дүнгүүдые гаргахада эдэнэр булта хабаадалсаа hааб даа. Тиихэдэ аймагай ажахын ба политическэ ажабайдалтай пропагандистнарые танилсуулжа байхын тулада дээрэ дурсагдагша хэмжээнүүд абтана бшуу. Партиин райкомой секретарьнар энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые арад зондо ойлгуулха гэhэн гол зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө манай пропагандистнууд шармайн оролдоо. Жэшээлхэдэ, пропагандистнарай ээлжээтэ семинар дээрэ «Ленинизм ба дэлхэйн революционно хүгжэлтэ» гэhэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ hэн. Энэ асуудалаар аймаг соогоо мэдээжэ пропагандист нүхэр И. Д. Загинаев элидхэл хэhэн байна. Съездын материалнуудые шудалха методико ба литература дурадхагдаа бэлэй.

Кабанскын, Селенгинскын, Бабушкин хотын, Байгал-Худара hууринай партийна кабинедүүд партийна организацинуудтай хамтаржа, «Шагнагшадай бэеэ даагаад номоо үзэлгэ эмхидхэхэ методико» гэhэн темээр методическа конференци үнгэргэhэн юм. Конференци дээрэ марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые hуралсагшадай яагаад шудалдагые, энээндэнь пропагандист ямар үүргэ дүүргэнэб гэhэн асуудал шэнжэлhэн, конспект табиха, лекци бэшэжэ абаха, реферат бэлдэхэ тухай асуудалнуудаар hанамжануудаа хөөрэлдэhэн байна. Энэ методическа конференциин дурадхалнуудые заабари болгон, шагнагшадые hонирхуулха, теориин асуудалнуудые аймагай предприятинууд, колхоз, совхозуудай бодото ажабайдалтай холбохын тула пропагандистнууд нилээд ехэ юумэ хэhэн байна.

Дүй дүршэлтэй пропагандистнуудай ажал хүдэлмэритэйнь танилсахын тула нэмэл хэшээлнүүдые үнгэргэхэ, тэдэнэй дүнгүүдые hүүлээрнь зүбшэн хэлсэдэг гурим аймаг доторнай үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Иимэ хэшээлнүүдтэ пропагандистнууд, методическа Соведэй гэшүүд уригдадаг. Иимэрхүү нэмэл хэшээлнүүднай түрүү дүй дүршэлэй hургуули болонхой гэхэдэ алдуу болохогүй.

Аймагаймнай «Байгалай галнууд» гэжэ газетэ пропагандистнарай ажалда нилээд ехэ туhа хүргэнэ. Тус газетын хуудаhанда политhуралсалай ябаса тухай мэдээсэгдэдэг, түрүү пропагандистнуудай дүй дүршэл тухай бэшэгдэдэг, дутагдалнууд элирүүлэгдэдэг, пропагандистнуудта методическа зүбшөөлнүүд үгтэдэг юм. КПСС-эй райкомой методическа соведэй түсэбэй Зhоор, эдэ бүхы материалнуудынь «Миллион зоной hуралсадаг ленинскэ университет» гэhэн ниитэ гаршаг доро үгтэдэг юм.

Райкомой методическа совет юрэнхы эрдэмэй дунда hургуулинуудай теоретическэ семинарнуудай хүдэлмэри шалгажа үзэhэн, тэрэ шалгалтын дүнгүүд партиин райкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн, аймагай газетын хуудаhанда толилогдоhон байна. Тэрэнhээ гадуур, пропагандистнуудай кустовой семинар үнгэргэдэг заншалтайбди. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд пропагандистнуудай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ зорилготойгоор бэелүүлэгдэдэг юм.

Пропагандистнуудые шэлэн абаха, хубаарилан табиха асуудалда анхаралаа хандуулнабди. Партийна организацинуудай энэ хүндэтэ партийна даабарида табихаар дурадхаhан хүнүүдые райкомдо ами амяарнь хаража хэлсэгдэдэг, тэрэнэй удаа баталагдадаг гээшэ. Энэмнай зүйтэй хэрэг гэжэ элирэн тодороо. Дүй дүршэлтэй пропагандистнуудай тоо жэл бури олошоржо байнхай Пропагандистнууд И. А. Белоголов, М. А. Ермаков, М. Н. Илюснина, А. А. Черкес, В. Ф. Оскорбина, Н. И. Баторова, М. Б. Батоева ба бусад, хамта дээрээ 25 хүн мүнөө жэлдэ «Аймагай эрхим пропагандист» гэhэн нэрэ зэргэдэ, дипломдо хүртэhэн юм.

Эдэ пропагандистнууд нэмэлтэ литература шадамараар хэрэглэдэг, теоретическэ асуудалнуудые шудалхадаа, бодото ажабайдалhаа жэшээнүүдые олоор хэрэглэдэгээрээ шалгардаг.

Аймагай партийна организацинууд пропагандистнуудта саг үргэлжэ туhалдаг, энээндээ шэнэ арга методүүдые бэдэрдэг юм. Жэшээлхэдэ, Мысовая станциин узелай партком ба парткабинет «Ленинэй» хэрэг дэлгэрнэ, илан мандана», «Мүнөө үеын шатада КПСС-эй бэелүүлдэг экономическа политика» гэhэн темэнүүдээр теоретическэ конференцинүүдые үнгэргөө hэн. Эдэнь тон hонирхолтойгоор үнгэрөө. Марксизм-ленинизмын үндэhэ... шудалдаг эндэхи нэгэ... лиин hуралсагшадта ... ференци бэлдэжэ ... даалгагдаhан байгаа. И... маар конференцинүүдые ... гэхэдэ, ашатай туhатай ... дото байдал харуулба. ... дэ, элидхэл хэгшэдшье, ... даг хүнүүдшье иимэ ... цидэ бэлдэхэдээ, марк... низмын классигуудай зо... дые, бэшэшье литерату... ехээр уншаха, темээ ... зэгыгөөр шудалха ушар... но. Хоёрдохёор, иимэ ко... цинүүд марксистско-... сурталые улам hайнаар ... абаха, партиин экономи... литика, КПСС-эй XXIV ... материалнуудые, шэнэ та... лэй Директивэнүүдые, ... теоретическэ зохёолнууд... тэрүүлхэ хэрэгтэ аргагүй ... лөө үзүүлнэ бшуу.

Пропагандистнуудна... болоод лэ КПСС-эй обком... тическэ гэгээрэлэй ... үнгэргэдэг семинарнуудта ... ябалсажа байдаг.

Пропагандистнуудые ... хубаарилан табиха тала... далнууд үшөөшье бии ... мэдэнэбди. Тэдэниие ... хэмжээнүүд райкомой ... тажал байдаг.

Н. ЯКИМ...,
КПСС-эй Кабан...
райкомой политгэгээр...
кабинедые даа...

Тоосоото hунгалтын суглаае угтуулан

ШИИДХЭБЭРИ ДҮҮРГЭГДЭХЭ ЁhОТОЙ

Хүдэриин совхозой партийна организаци Хяагтын аймагта эгээл томо организацинуудай нэгэн юм. Мүнөө тэрэнэй зэргэдэ 141 коммунист тоологдоно. Нёдондо үнгэрhэн тоосоото hунгалтын суглаанhаа хойшо тус партийна организаци хүдөө ажахын продукци элбэг дэлбэгээр абажа, гүрэндөө тушааха талаар эмхидхэлэй бага бэшэ хүдэлмэри ябуулаа гэбэл алдуугүй.

Тариалан, сабшалангаа hайжаруулжа, үндэр баян ургаса абадаг болохын түлөө эндэхи механизаторнууд нёдондо намартаа, үнгэрэгшэ хабартаа хамта дээрээ хори гара мянган тонно наг шэбхэ, гурбан зуугаад тонно минеральна үтэгжүүлгэ гаргаhан байна. Мүн үрэhэ хүрэнгэшье саг соогоо сэбэрлэгдэжэ, hайн шанартайгаар хадагалагдаа hэн. Тиин машина, техникээ гүйсэд hайнаар заhабарилжа, хабарайнгаа тарилгые таатай зохид саг болзор соонь хэhэнэй ашаар байгаалиин хүшэр хүндэ уларилтай энэ жэлдэ тус совхозой механизаторнууд яhала hайн таряа ургуулжа шадаа.

Мал ажал хэдаа тус совхозой үйлэдбэриин гол hалбаринь болоно. Тиимэhээ энээндэ нёдондо үнгэрhэн суглаан дээрэ партийна организациин онсо анхарал хандуулагдаhан, мүнөөшье хандуулагдажа байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ совхозой хоёр отделениин hаалиин фермэ гүйсэд оньhожоруулагдаа. Тиихэдэ Семеновско hаалиин фермынхид зуhалангайнгаа байрада үнеэдые hаадаг «Даугава» түхэлэй оньhон түхеэрэлгэ тодхоhон байна. Энэнь hү абалгадань горитойхон нүлөө үзүүлээ бшуу.

Мүнөө Хүдэриин совхозой партийна комитет энэ жэлэй онсо илгаае хаража, ниитынгээ малда элбэг тэжээл бэлэдхэхэ, намарай hэрюун сагта малаа бэлшээн таргалуулжа, гүрэндөө hү, мяха ехээр тушааха, хони малайнгаа тоо толгойе бүрин бүтэнөөр ондо оруулха хэрэгтэ бүхы коммунистнуудай хүсэ зорюулхые оролдожо байнхай. Эдэ бүхы асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхын хажуугаар хүдэлмэришэдэй хоорондохи социалис мүрысөө хүтэлбэрилхэ, ажалшадай дунда ябуулагдадаг үзэл сурталай, ниитэ-политическэ хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ мүн лэ партийна комитедэй гол зорилгонуудай нэгэн болоно бшуу.

Энэ талаар тоосоото үе соо горитой ажал хэгдээ гэжэ тэмдэглэмээр. Юуб гэхэдэ, совхозой партком үе үе болоод лэ ажахын али нэгэ отделенидэ социалис мүрысөөнэй хэр эмхитэй ябаhан, социалис уялгануудай ямараар дүүргэгдэжэ байhан тухай отделениин партийна эхин организациин секретарьнуудай тоосоо шагнадаг, ажахын үйлэдбэриин ябасые шалгадаг байгаа. Жэшээлэн хэлэбэл, байгша оной февралиин дүрбэндэ зарлагдаhан совхозой партийна комитедэй заседани дээрэ «КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ абтаhан социалис уялганuудай дүүргэлтэ тушаа» асуудал зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Эндэ коммунист нүхэр М. М. Зимиревэй хүтэлбэрилдэг Семеновско hаалиин фермын коллективэй ажал hайшаагдаа. Тус фермын ажалша бэрхэ hаалишад hү hааха уялгаяа ходо үлүүлэн дүүргэжэ ябаа. Эндэ фермын коммунистнуудай хүтэлбэрилхы нүлөөнь ехэ hэн.

Совхозой партком ажахын гол шухала hалбаринуудта арадай хиналтын бүлэгүүдые эмхидхэжэ, тэдэнэй гэшүүдтэ саг үргэлжын туhаламжа хүргэжэ байдаг юм. Энээнhээ гадна, малай үбэлжэлгэ, хабарай тарилга, үбhэ хуряалга, нооhо хайшалга гэхэ мэтэ хүдөө ажахын шухала хүдэлмэриин эхилхэдэ, эндэхи бүхы дала гаран агитатор болон пропагандистнууд заатагүй хабаадалсадаг гуримтай. КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэ совхозой парткомой партийна кабинедэй (даагшань З. Д. Шидеев) хубита илангаяа ехэ. Уран гоёор бэлдэгдэhэн диаграмма, плакат, лозунг, дайшалхы хуудаhан гэхэ мэтэ харуулан ойлгууламжын зүйлнүүдые хүн зон ехэ hонирхолтойгоор уншадаг, харадаг юм.

Совхозой партийна комитедэй онсо анхаралаа хандуулха асуудалнуудай нэгэн хадаа, партийна hуралсал болоно. Хүдэриин совхоздо бүхыдөө найман кружок хүдэлдэг. Эндэ совхозой мэргэжэлтэд, багшанар гэхэ мэтэ дээдэ эрдэмтэй, эдэбхи үүсхэл ехэтэй коммунистнууд пропагандистнуудаар табигданхай юм. Тиимэhээ үнгэрэгшэ hуралсалайнь жэлэй дүнгүүдшье яhала hайшаалтай.

Партийна байгуулалтын гол асуудалнуудай нэгэн хадаа, партиин зэргын ургалта гээшэ. Тоосоото үе соо Хүдэриин совхозой партийна организаци долоон хүнөөр нэмэhэн байна. Эндэ ажалай түрүүшүүл, hаалишад, механизаторнууд партиин зэргэдэ абтаа.

Гэхэтэй хамта, тус партийна организациин ажал ябуулгада дутуу дунданууд үшөөл дайралдаhаар. Тоосоото-hунгалтын суглаанай шиидхэбэринүүд хүсэд дүүргэгдээгүй. Партийна журам сахидаггүй, партийна суглаанай шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые наринаар хинан шалгадаггүй ябадалшье хаа-яа элирдэг. Журамгүй ябадал гаргадаг зон коммунистнуудайшье дундаhаа олдошоно. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарада совхозой партийна комитедэй заседани дээрэ нэгэдэхи отделениин hаалиин фермын ажал тухай хөөрэлдөөн гараа юм. Эндэхи отделение эрхилэгшэ коммунист М. Б. Дамбаев, отделениин партийна организациин секретарь Н. Т. Бабушеев гэгшэдэй гэмээр малайнь фермэ үбэлжэлгэдэ гүйсэд бэлдэгдээгүй байшоо. Үбэл болошоhон хойно үхэр малынь үбhэ тэжээлээр дуталдажа, малшадта түлеэшье буулгагдаагүй, гэр байраньшье дулаалагдаагүй байба. Энэ шалтагаанаар үнеэдшье hүеэ татажа, зуугаад толгой шахамалнуудыньшье турашоо. Иимэ хайхарамжагүйгөөр ажалдаа хандаhанайнь түлөө отделение эрхилэгшэ М. Б. Дамбаевта донгодолго соносхогдожо, отделениин партийна организациин секретарь Н. Т. Бабушеевтэ шанга hануулга хэгдээ hэн. Теэд тэдэнэр парткомой энэ шиидхэбэриhээ өөhэдтөө тобшолол хэжэ, ямаршье hургаал абаагүй байшоо бшуу. Хабарай тарилгын эхилхэдэ, тэдэнэр хуушанайхяараал ажалдаа хандажа, тарилгын хүдэлмэриие хойшо татажархёо. Тиихэдэнь парторг Н. Т. Бабушеев уялгаhаа сүлөөлэгдэжэ, отделениие эрхилэгшэ М. Б. Дамбаевта хоёрдохи донгодолго үгтэбэ.

Комсомолой ажал ябуулгые ударидаха хэрэгтэ Хүдэриин совхозой партийна комитедшье, тэрэнэй секретарь нүхэр И. И. Ануфриевшье хүсэд анхаралаа табинагүй. Гэхэтэй хамта, совхозой комсомолой организаци хоёрдохи жэлээ залуушуулай дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй. Юуб гэхэдэ, нёдондо жэл эндэхи комсомолой организаци оройдоо секретарьгүй үнгэрhэн. Энэ жэлэй эхинhээ совхозой комсомолой комитедэй секретаряар Виктор Цыремпилов hунгагдаhан аад, энэ гэжэ харуулмаар хүдэлмэри хээгүй. Үнгэржэ ерэхэдээ, совхозой зуу гаран комсомолшуудай хэнэйнь хаанашье байдагые, ямар ажалтайе мэдэхын аргагүй. Теэд энээн тухай асуудал совхозой парткомой заседани дээрэ нэгэтэшье табигдаагүй байhаниинь бүришье гэмшэлтэй.

Тус партийна организациин тоосоон ба hунгалта ерэхэ табан жэлдэ урдаа хараалhан түсэб, уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь бүхы коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл, урма зориг улам бадараахань дамжаггүй.

Д. ДАШИЕВ,
манай корр.

— Минии даадаг участогай дүрбэн бригадада коммунис ажалай нэрэ зэргэ олгогдонхой. Үшөө гурбан бригадымнай гэшүүд энэ үндэр нэрэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна. Бүхы участогаарaа Октябриин 54-дэхи ойн hайндэрые ажалай бэлэгээр угтаха гэhэн зорилготойгоор дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абанхайбди, — гэжэ мастер Елена Назаровна Соплякова хөөрэн, бидэниие колбаса хэдэг цех соо дахуулан оробо.

ШУДАРГЫ БЭРХЭ БАСАГАД

Табан жэлэй түрүүшүүл

Зэргэлүүлэн табиhан гонзогор ута столнуудые тойрон зогсоhон сагаан халаадтай басагад шадамар бэрхээр хүдэлжэ байнад. Целофан мэшээгхэнүүдтэ хэршэгдэhэн мяха хэхэ тусхай түхеэрэлгэнүүд стол дээрэ тодхоотой. Басагадай оньhон түхеэрэлгэ дараадхихалаарнь, мэшээгхэнүүд саг дары хэршэгдэhэн мяхаар дүүрэшэхэ юм. Тиигээд лэ яб байса уягдаhан колбасанууд конвейсрээр халуун пеэшэндэ эльгээгдэнэ.

Колбасна заводой главна технолог Геннадий Михайлович Иванов басагад тухай иигэжэ хөөрэнэ:

— Эдэ ехэл эбтэй эетэйгээр, оролдосотойгоор ажалладаг басагад юм. Халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхэ мүртөө, бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар бүтээжэ шададаг. Нина Григорьевна Пензинагай бригадые абаад үзыт. Колбаса, сосиска, сарделькэ гэхэ мэтын зүйлнүүдые тон hайн шанартайгаар хэдэг, — гээд эгээл саада захын столой дэргэдэ хүдэлжэ байhан басагад тээшэ зааха юм.

— Нээрээшье Геннадий Михайлович зүб юумэ хэлэнэ. Нина Григорьевнагай бригадын басагад шэнэ жэлэй эхинhээ социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. Эдэнэр түрүү бригадануудта үгтэдэг дамжуулгын вымпел алданагүй, — гэжэ участогай мастер Елена Назаровна хүдэлмэришэ басагадаа магтана.

Н. Г. Пензина арбан долоодохи жэлээ колбасна заводто хүдэлжэ байна. Баян дүй дүршэлтэй болоhон хүдэлмэришэн тула ажалаа зүбөөр эмхидхэдэг юм.

— Ажалнай яhала оньhожоруулагдаа. Техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадаа hаа, бидэ hайн шанартай продукци улам ехээр гаргаха болонобди. Энээн дээрэhээ бэе бэедээ шанга эрилтэ табин, эбтэй эетэйгээр хүдэлхэмнай шухала, — гэжэ тэрэ илдам дулааханаар энеэбхилэн, хөөрэнэ.

Бригадынь гэшүүн Валентина Тюрина хоридохи жэлээ эндэ хүдэлнэ. Ажал хүдэлмэридөө анхарал ехэтэйгээр хандадаг, нилээд дүй дүршэлтэй эхэнэр юм. Үнгэрhэн табан жэл соо оролдосотой hайнаар ажаллажа, «Ажалдаа шалгарhанай түлөө» медаляар шагнагдаа бэлэй. Тиимэhээ Валентина Тюрина шэнэ табан жэл соо бүри hайнаар хүдэлхэ гэhэн зорилго урдаа табяа бшуу. Залуу хүдэлмэришэн басаган Люба Худякова эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлэн, Улаан-Үдын hү, мяханай техникумдэ үдэшэндөө hуралсана. Ажаллахадаашье шударгы, шумууhан басаган даа.

— Урагшаа hанаатай, hайн абари зантай басагад бригададамни хүдэлнэ. Хэлэhэн юумыеш бүтээгээд лэ байха. Ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ бултадаа туhалалсадаг. Үглөөгүүр бултадаа 15 минутаар урид ажалдаа ерэдэгбди. Мүнөөшье Люба Валя хоёр халаан соогоо хүр... лаануудые, целофан мэш... дые бэлдэжэрхёод байна... на бээт, хамаг юумэн г... мнай бэлэн байна ха юм. ... hөө хойшо 2 тонно колба... байнабди. Халаанай дүүр... лоон тоннодо хүргэхэ ... гээд Нина Григорьевна ... мүртөө, гарайнгаа час... абаха юм. Энэ үедэ үды... hаял боложо байгаа hэн. ... Григорьевна Пензинагай ... да коммунис ажалай үнэ... зэргэ олгогдоhоор үни... нэр нэрэ солоёо ажала... жалтаар гэршэлжэ ябана... найнгаа даабариhаа гадуур ... килограмм хүрэтэр колбаса... байна. Тус бригадын ... Галя Калашниковагай даа... лэ коммунис ажалай нэрэ... тэй бригадатай мүрысэнэ... зэргэдэ гарахын тула ... бригада ана-мана мүрысэ... над.

Эдэнэр колбаса хэхэ ... даабари ноябриин 7-до ... Октябриин 54-дэхи ... ажалай бэлэгтэйгээр угтаха ... уялга абаhан байна. Ни... горьевна Пензинагай ... коллектив үнгэрhэн таб... лэйнгээ даабари дүрбэн ... дүүргээ балай. Шэнэ таб... лэйнгээ түрүүшын жэлэй ... ри болзорhоонь урид бэел... дамжаггүй.

К. ЖАМЬЯН...

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: бри... **Н. Г. Пензина. Тэрэнэй ху... бригадын гэшүүд ажалла... на.**

Е. ЗАХАРОВАЙ ф...

ДНЕПРОВСКО В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ гидроэлектростанци үргэдхэхэ гэhэн шиидхэбэри партиин XXIV съезд дээрэ баталhан байна. Мүнөө Днепр мүрэнэй зүүн эрьедэ ехэ барилга эхилбэ. 60 мянган дүрбэлжэн метр талмайда машинно-залай корпус баригдаха юм. Эндэ 103 мянган киловатт-час хүсэтэй 8 гидроагрегадууд тодхогдохо юм. Днепрогэсые үргэдхэн барихын тула 400 мянган кубометр шорой малтагдахаар хараалагдана.

Днепрогэс-II электростанци хуушан Днепрогэсhээ 180 мянган киловатт-часаар хүсэтэй байха юм. Шэнэ Днепрогэс юhэдэхи табан жэлдэ ашаглалгада тушаагдахаар хараалагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хоёрдохи Днепрогэсэй барилга харагдана.

Е. СВЕТЛОВОЙ фото.
АПН.

КПСС-эй райкомуудта

СЕКРЕТАРЬНАР ЗҮБШЭБЭ

Аймагай совхозуудай, леспромхозуудай, бусад промышленна предприяти болон эмхи зургаануудай партийна организацинуудай секретарьнарай зүблөөе КПСС-эй Хоринин райком hаяхан үнгэргэбэ.

Партиин райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша Н. И. Егоров өөрынгөө мэдээсэл соо партийна билет hэлгэлгэдэ бэлэдхэл тухай, партийна эхин организацинуудаар тоосоото hунгалтын суглаа үнгэргэхэ, предприятинуудай ажал ябуулгын хойноhоо партийна хиналта хэхэ асуудалнуудта дэлгэрэнгыгээр тогтобо.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые үргэн олонни... э тайлбарилан ойлгуулха талаар партийна организацинуудай ябуулжа байhан хүдэлмэри тухай, энэ хэрэ... руулан ойлгуулха зүйлнүүдые үргэн... рэглэхэ хэмжээнүүд тухай партиин р... мой агитаци ба пропагандын таhаг... ша В. Ц. Шойненов сутларагшадта х... үгэбэ.

Партийна гэгээрэлэй шэнэ жэлдэ ... организацинуудай бэлдэжэ байhан ту... шухала хүдэлмэридэ бии байhан дутаг... дые дары усадхаха хэмжээнүүд тухай К... эй райкомой агитаци ба пропаганды... гые даагшын орлогшо А. Абидуев х... үгэhэн байна.

Ж. БАДМ...

АРАДАЙ ХИНАГШАД ШАГНАЛДА ХҮРТЭБЭ

Үйлэдбэриин нөөсэ, арга боломжо хэрэглэлгые hайжаруулха ба арадай ажахыдахи арьбалалтын гурим шангадхаха тухай парти, правительствын заабаринуудые дүүргэхын түлөө хиналтын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулдаг байhанайнь түлөө СССР-эй Арадай хинагшадай комитет Хүндэлэлэй грамотаар манай республикын арадай хинагшадай иимэ бүлэгүүдые шагнаба:

— Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой;

— Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой;

— нарин сэмбын фабрикын;

— хүдөө ажахын институдай;

— Зүүн-Сибириин түмэр замай 4-дэхи больницын.

Буряадай АССР-эй арадай хинагшадай комитет Хүндэлэлэй грамотаар арадай хинагшадай Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай шанаржуулгын фабрикын, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозой, Хэжэнгын аймагай Худанай леспромхозой, Тимлюйн цементын заводой, «Бурятцелинстрой» трестын № 335 онь... руулагдамал нүүдэл ... нын, Ажалшадай деп... дуудай Наушкиин по... во Соведэй дэргэдэхи ... тээлгын автотранспо... № 1 предприятиин, ... холбооной Управлени... автотранспортна аж... болон хамта хорин гү... бүлэгые шагнаба.

МҮНӨӨДЭР—ТАНКИСТНУУДАЙ ҮДЭР

СОВЕТ ОРОНОЙ БУЛАД ХУЯГ

Амазасп БАБАДЖАНЯН, бронетанкова сэрэгэй маршал

Совет арад, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд сентябриин 12-то танкистнуудай һайндэрые тэмдэглэхэнь. 1941—1945 онуудта болоһон Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ совет бронетанкова сэргшэдэй ба ороноймнай танк бүтээгшэдэй туйлаһан толотомо амжалтануудые алдаршуулан, 1946 оной һарада энэ һайндэр тогтоогдоо юм.

Машина, техникын хүгжөөгдэһэн сагай дайнай эрхэ байдал шэнэлжэ, техникэгүйгөөр, тэрэниие шадабаригүйгөөр дайсые илаха аргагүй гэһэн тобшолол В. И. Ленин хэһэн байха юм. Мүнөө үеын дайнда хэн хүсэ ехэтэй, техникэтэйб, эмхи журамтайб, һайн мэргэжэлтэйб, тэрэл илалта туйлажа гэжэ агуу багша саашань һануулһан гээшэ. Мүнөөнэй дайнда техническэ зэбсэгэй үүргэ ба удха шанарай тухай ленинскэ заабари Совет Армиие ба Флодые техникээр хангаха манай парти, правительствымнай ябуулгын үндэһэ һуури болоһон үгөө.

Түрүүшын онуудай үедэ манай оронһоо танк бүтээлгэ илангаяа түргөөр хүгжөөгдэһэн. СССР-эй научно-техническэ хэмжээн ургажа, промышленность ехээр хүгжөөгдэжэ, КВ гэһэн хүндэ, алдар сууда гараһан «гушан дүрбэ» гэдэг маркын танкнуудые олоор бүтээдэг болоо һэмди. Дайшалхы эдэ машинануудаар оронойнай танкова техникын хүгжэлтэ шэнэ шата нээгдэһэн түүхэтэй. Совет сэрэгшэд, тэрэ тоодо танкистнуудшье 1941 ондо фашис Германи СССР-тэ добтолһон түрүүшын үдэрһөө дайсанда эрид шанга сохилто үгэлсэһэн. Июниин 22-то генералнууд А. Куркин, Н. Шестопалов, С. Оборин гэгшэдэй командалдаг оньһожоруулагдаһан корпусууд Львов, Брест, Гродно шадар зэрлиг ехээр добтолжо ябаһан фашистнуудта шанга сохилто үгэжэ, дайсание ехэ гээлтэ хоролтодо оруулаа юм. Дайсанай добтололгын заримашэглэлнүүдтэ танкова ехэ тулалдаан болоһон. Жэшээнь, 1941 оной июниин һүүл багаар Луцк шадар хоёр талаһаа байлдаанда 2000 танк хабаадаа. Эндэ Гитлерэй сэрэгүүдэй добтолго 8 сүүдхэ соо тогтоогдоо һэн.

Саашадаа үдэр ерэхэ бүри совет танкистнуудай шадабари мэргэжэл улам ехэ, дайсанда бүри шанга сохилто үгтэдэг болоо. Тэрэ үеын танкистнуудай шадабари ехэтэй баатаршалгануудай нэгые полковник Михаил Катуковай (мүнөө бронетанкова сэрэгэй маршал, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой) командалһан танкова бригада харуулаа. Орёл, Мценск городууд шадар амжалтатайгаар добтолго хэһэн энэ бригада 1-дэхи гвардейскэ танкова бригада болон нэрлэгдээ бэлэй.

Танкова ба оньһожоруулагдаһан соединенинүүд Сталинградта немец фашистнуудые бүһэлхэ операцида шухала үүргэ дүүргэһэн. Манай сэрэгшэдэй энэ гайхамшагта добтолгодо танкнуудые олоор хэрэглэһэн хадаа, Гитлерэй 330 мянган сэрэгые бүһэлэн хюдаха арга олгоо юм.

1943 оной зун Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Курск шадар дайсанай айхабтар ехэ шэнэ добтолго хэхэ гэһэн түсэбые панхаруудтуулжа шадаа. Энэ ехэ тулалдаанда танкистнуудай үүргэ тон ехэ байгаа. Ямаршье дайнай түүхэдэ Курск шадарайхидал иимэ олон бронетанкова техникэ стратегическэ нэгэ шэглэлдэ хэзээшье хэрэглэгдээгүй юм. Прохоровка гэжэ тосхон шадар болоһон тулалдаанда хоёр талаһаа 1200 танк ба артиллериин самоходно буунууд хабаадаһан. Энэ хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнай түүхэдэ үзэгдэһэн танкова эгээл ехэ тулалдаан байһан.

1944—1945 онуудта Совет Армиин хэһэн операцинуудта танкова сэрэг арминуудай добтолгын гол шэглэлнүүдтэ табигдадаг һэн. Тиин соединенинүүдэй добтолхо таатай зохид эрхэ байдал хангаха зуураа, танкова сэрэгүүд шууд түргэн ураагшаа дабшан, дайсанай ехэ ехэ соединенинүүдые бүһэлэн усадхалсаад, Урда Буг, Днестр, Прут гэхэ мэтэ ехэ гол мүрэнүүдые ябууд гаталһан байна. Арми, фронтнуудай түргэн дабшалтын бүлэг байһан совет танкистнууд Эхэ оронойнгоо олон город болон тосхонуудые сүлөөлэлсэхэһөө гадна, Европын гүрэнүүдые дайсанай дарлалтаһаа абаралсаа.

1945 оной апрелиин тэн багаар Совет Арми ээрхэг түримхэй дайсанда түгэсхэлэй сохилто хэжэ, фашис Германиин ниислэл—Берлиниие эзэлээ бэлэй. Берлинэй операцида Совет Армиин ондоо түрэлэй сэрэгүүдтэй хамта гвардейскэ дүрбэн танкова арми, танкова тусхай оньһожоруулагдаһан хоёр корпус, хэдэн олон бригада, танкова ба артиллериин самоходно буутай полкнууд—хамта 6250 танк ба самоходно түхеэрэлгэ хабаадаһан байна.

Берлиниие эзэмдэлгээр Европодо дайн дүүрээгүй һэн. Чехословакида байһан гитлеровскэ сэрэгүүд хүсэ шадалаар ехэ байжа, бэеэ тушааха һаа арсаад, тулалдаагаа үргэлжэлүүлжэ ороһон. Прагын ажалшад восстанида бодоо. Совет сэрэгшэд өөһэдынгөө интернациональна уялгые дүүргэн, прагынхидта туһаламжа хүргэжэ эхилээ һэн. Совет сэрэгшэд хойто ба зүүн зүгһөөнь габшагай түргэн добтолгодо орожо, Прагада шэбээлһэн гитлеровецүүдые бэеэ дары тушаахыень баадхаа. Немец фашистнуудай миллион шахуу солдат, офицер ба генералнууд илендэ абтаа бэлэй.

Үзэгдөөгүй ехэ бэрхэшээлнүүдые тэсэбэри ехэтэйгээр д а б а н, улаан шуһаяа, ами наһаяа хайрлангүй совет сэрэгшэд Польшо, Румыни, Болгари, Югослави, Венгри, Чехословаки, Хитадай, Европо ба Азиин бусад оронуудай ажалшадые харинин дарлалта, богоолшолгоһоо сүлөөлһэн, тэдэндэ бэеэ даанхай байдал оложо, социалис хүгжэлтын замаар дабшаха арга олгоһон байна бшуу. Аха дүү социалис оронуудта айлшалһан хүнүүд «гушан дүрбэ», КВ маркын танкнуудай табсан дээрэ табяатай байхыень хараһан лэ байха даа. Энэ хадаа совет танкистнуудай баатаршалгада дурасхаал болоһон СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй алдар солын памятнигууд мүн.

Түрэл коммунис партиингаа хүтэлбэри доро совет арад фашис Германиие, милитарис Японииe амжалта түгэсөөр илажа, дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ коммунизм байгуулгын т ү л ө ө т э м с э л ба

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Н-скэ частиин түрүү подразделенинүүдэй командирнууд — офицернууд В. М. Бобин, А. В. Наумов, В. П. Егоров, Б. К. Тарнакин, А. А. Смирнов.

үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлһэн байна. Фашизм болон ээрхэг түримхэй бусад хүсэнүүдые үй бута сохиһоной һүүлээр дэлхэйн социалис байгуулалта бүри ехээр үргэдхэгдөө.

Эдэ бүгэдэ империалис гүрэнүүдые толгойлогшодто, нэн түрүүн Америкын Холбоото Штадуудта таагүй байһан. США ээрхэг түримхэй сэрэгэй бүлэгүүдые байгуулна, тэдэнь СССР-тэ, с о ц и а л и с бусад оронуудта эсэргүү политика бэелүүлнэ, буу зэбсэг ехээр гаргана, уласхоорондын байдалда шахардуу байдал тохёолдуулхые эрмэлзэнэ.

Иимэ эрхэ байдалда совет арад Эхэ оронойнгоо бэеэ хамгаалха хүсэн—арми болон флодойнгоо дайшалхы хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ анхарал табиха баатай болоо бшуу. Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мүнөө үеын дайшалхы эгээл эрхим буу зэбсэгээр, техникээр хангагдаа.

Армиимнай бронетанкова сэрэг хүгжэлтын шэнэ шатада гаража, дайшалхы ямаршье добтолго эрхим һайнаар бэелүүлхэ арга боломжотой.

Манай танкистнууд дайшалхы эрхим һайн машинануудтай. Тэдэнэйнь скорость бүри хурдан, ямаршье бэрхэшээл дабаха, буудаха хүсэнь ехэ болоһон. Шэнэ түхэлэй приборнуудай ашаар танкнууд үдэр, һүнишье найдамтай һайнаар жолоодогдоно, уһанай оёороор ябадаг, дайсание тон мэргэнээр буудан усадхаха аргатай. Эдэ арга боломжонууд дайсанай тыл руу гүнзэгытөөр нэбтэрэн орохо, радиоактивна ба химическэ зононуудые шууд түргөөр дабан гаргаха, жэлэй дүрбэн сагта, үдэр, һүнишье өлдэб газарта дай хэхэ арга танкова частьнуудта олгоно.

Гэбэшье, танкова сэрэгэй хүсэ шадал гансахан техникэһээ бэшэ, нэн түрүүн тэрэниие ашаглажа шадаха хүнүүдһээ ехээр дулдыдадаг байһаниинь мэдээжэ. Танкистнууд гээшэ совет бухы сэрэгшэдтэл адли түрэл арадтаа, партидаа үнэн сэхэ солдадууд, сержант болон офицернууд мүн. Тэдэн барандаа эрдэм һургуулитай, политическэ, сэрэгэй ба культурна талаар болбосоронги хүнүүд юм. Танкистнууд өөһэдынгөө һо заншал нягта наринаар сахин, һуралсалай полигон, танкодром дээрэшье шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ, дүй дүршэлөө халан абалсана. Жэл ерэхэ бүри мэргэн буудагшадай, бэрхээр жолоодогшодой, класс һайнтай мэргэжэлтэдэй дайшалхы ба политическэ һуралсалай отличнигууд улам олошорно.

Танкова сэрэгэй частьнуудта мүнөө дайшалхы һуралсал түлэг дундаа. «КПСС-эй XXIV съездын болоһон жэл—эрхим һуралсалай жэл» гэһэн уряа доро социалис мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрэнхэй.

Совет танкистнууд ба танк бүтээгшэд өөһэдынгөө заншалта һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтан, сэрэгэйнгээ техническэ бааза һайжаруулна, дайшалхы шадабаряа дээшэлүүлнэ. Тэдэнэр хэзээдэшье бэлэн: Эхэ оронойнгоо бухы Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэй хамта тэдэнэр социализмын туйлалтануудые, эб найрамдал ба хүгжэлтын хэрэг хамгаалхаар түгэс бэлэн.

(АПН).

Сэрэгэй һуралсалай үедэ танкнууд уһан хаалта гаталжа ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ҺАНАМЖА

7 НАҺАТАЙШУУЛ, ШЭНЭ ПРОГРАММА

Ягдагархануud, наартайгаар хубсалһан, үһэ зүһээ аятайгаар заһаһан арбадахи классай хүбүүд, басагадай түрүүшынхеэ һургуулида ерэһэн дүүнэртээ—нэгэдэхи классайхидта сэсэг барюулан амаршалхыень харахада, сэдьхэл уярмаар байдаг даа. Тон лэ иимээр Яруунын аймагай Нарһатын дунда һургуулида долоо наһатаниие угтаа һэн. Сентябриин нэгэнэй үглөөгүүр ахамад нүхэдынь дүүнэртээ иигэжэ хэлээ һэн:

— Таанарай урда мүнөөдэр эрдэмэй үүдэн түрүүшынхеэ нээгдэбэ. Иигэжэ нээгдэһэн үүдэн хэзээшье бү хаагдаг. Һайн һуража, Эхэ орондоо туһатай хүнүүд болохоёо оролдогты!..

Нэгэдэхи класста орооод аханарайнгаа, эгэшэнэрэйнгээ заха анхаралтайгаар шагнана. Бишыхан гараараа сэсэг бариһан багашуул аха нүхэдэйнгөө хэлэһэн үгэнүүдые бултыень ойлгоошьегүй байжа магад. Тиигээшье һаа, арбадахи классай һурагшадые атаархангяар хаража, өөһэдөө түргөөр ехэ болохо, һураха хүсэлдэ абтаа ёһотой.

Нэгэдэхи класста ороһон багашуул cooһoo саадта ябаашадынь эли бодоор илгарха байгаа һэн. Тэдэнэр журамаараашье бусадһаа илгарна. Теэд ондоо байха арганьгүй һэн. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр һургуулида орохын тула бүхэли жэл соо бэлэдхэл гараа бшуу.

Хүүгэдэй саадта багашуулай бэлэдхэлые эмхидхэһэн хүмүүжүүлэгшэ В. Б. Зундуева үхибүүдээ үдэшэжэ ерээд, сэдьхэлээ хүдэлгэн, тээ саана зогсожо байгаа бэлэй. Аһан шадалаараа оролдон, һургуулида һайнаар һураха эрмэлзэл түрүүлһэн багашуулынь саашадаа ямар байхаб?

Аймагай гэгээрэлэй таһагайхид, һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд, хүмүүжүүлэгшэд хоорондоо булта хэлсэжэ, саадта бэлэдхэл гараһан хүүгэдые нэгэ класс болгон бүридүүлжэ, нэгэ багшада үгэхэ гэлсээ юм. Саадта ябаһан хүүгэдые урда жэлнүүдтэ олон багшанарай хоорондо хубаан тараадаг гуримтай байһан юм.

Тэрэ класс залуу багша Л. Д. Цыдыповада даалгагдаа. Түрүүшын хэшээлнүүд һайнаар үнгэрөө. Хүүгэдынь олон юумэ мэдэхэ, һонюуша, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, шэнэ программаар ном үзэжэ шадаха дүүрэн бэлэдхэлтэй байһанаа гэршэлээ.

Долоо наһатайшуул, шэнэ программа... Энэ асуудал багшанарайшье, түрэлхидэйшье сэдьхэл хүлгүүлһээр үнинэй. Шэнэ программа тухай, түбэй зарим һургуулинуудта тэрэниие туршажа эхилһэн тухай хэблэлэй хуудаһанда хөөрэлдөөнэй гаража эхилһэн үдэрһөө хойшо тэрэ асуудал олоной сэдьхэл «химэлээ». Хаа-яа зарим эрдэмтэдшье һанаагаа зобон, долоо наһатайшуулда шэнэ программа хүндэдэхэ гэһэн һанамжа хэлэдэг байгаа.

Харин орон доторнай, тэрэ тоодо манай республикадашье бухы нэгэдэхи классууд гурбадахи жэлээ шэнэ программаар һуралсажа эхилбэ. Багашуул шэнэ программын удхые ойлгожо, эрилтыень даажа яданагүй гэжэ түрүү багшанарай дүй дршэл харуулаа.

Гэбэшье оройдоо бэлэдхэлгүй, одоо аса маагүй ерэһэн үхибүүдтэ шэнэ программын удха тон хүшэр. Тэрээнһээ боложо, зарим багшанар бэлэдхэлгүй ерэһэн үхибүүдтэ эрилтээ һуладуулхаяа һанадаг гэжэ шалгалтаар тодоруулагдадаг.

Теэд иимэрхүү юумэ ходо тохёолдохо болоо һаа, шэнэ программын эрилтые гүйсэдөөр бэелүүлхэнь бэрхэтэй болохо юм ааб даа. Тиимэһээ долоо наһа хүсэхэеэ байһан үхибүүдээ һургуулида һурахыень бэлдэхэ тухай түрэлхидэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха ушартай болонобди. Тиимэ хүдэлмэри яһала ябуулагдадагшье гээшэ. Теэд бухы түрэлхид харaада абтана гэхын аргагүй. Холын бэлшээридэ, гүүртэ, отарануудта һара һарлан хүдэлжэ ябадаг нүхэд тиимэ анхаралда абтангүй үлэхэеэ һанадаг.

Эгээл тэрээн дээрэһээ уламжалхада, колхоз, совхоз бүхэнэй түб һууринда саг үргэлжын саадуудые нээжэ, мал ажалда ябадаг бүлэнэрэй хүүгэдые тэндэ байлган хүмүүжүүлдэг болоо һаа, тон лэ һайн байха һэн гэжэ һанахаар. Энэ хадаа шухала асуудал. Нэгэ хүнэй һанамжаяа хэлэхэлээр бүтэшэхэ асуудал бэшэ ааб даа. Гэбэшье энэ асуудалые олоороо зүбшэн хэлсээд, бүтэхэ тээшэнь шиидхээ һаа, малшадай хүүгэдые һургаха хэрэгтэ нилээд туһатай байха һэн.

Үнэхөөрөөшье холын бэлшээриин газарнуудһаа һургуулида орохоёо ерэһэн хүүгэд түб һуурин дээрээ байһан үетэнһөө хүгжэлтөөрөө нилээд гээгдэнги байдат. Тэдэниие саадай бэлэдхэл гараһан хүүгэдтэй бүри сасуулалташьегүй.

Гэхэ зуура, мүнөөнэй түрэлхид гэртээшье хүүгэдээ һургуулида бэлдүүлхэ аргатай юм бэээ. Нэн түрүүн ухаан бодолдонь һураха эрмэлзэл түрүүлхэ шухала. Һайн түрэлхидтэ орохолош, баганууд хүүгэдэйнгээ ямар нэгэ адаряатай асуудал табихадань, үгыень таһа дүүрэжэ хараангүй, һөөл зохидоор иигэжэ ойлгуулдаг:

— Һургуулида орожо, уншажа шададаг болоходоо, олон юумэ мэдэжэ абахаш даа. Хүлеэжэ бү яда, муха...

Иигэжэ хэлахэдэнь, үхибүүн түргөөр һургуулида орохо хүсэлтэй болодог ха юм. Һургуулида орохо гээшэ ехэл һайн юм гэһэн хүсэлтэй болоходоо, үхибүүнэй ухаан бодол һураха бэлэдхэлтэй болоно.

Эдиршүүлые һайнаар һургаха тухай XXIV съездын шиидхэбэринүүд имагтал арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдые уялгална бэшэ, харин түрэлхидтэшье сэхэ хабаатай.

Ц. НИМАЕВА,
БурАССР-эй габьяата багша.

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ГЭМТЭ ЯБАДАЛ ГАРГАЛГЫЕ УСАДХАХА

Аймагай Соведэй сесси дээрэһээ

Мүноо үеын ажана тэнюун сагта хүн зоной амгалан байдалые түбэглэхэ, бузарлаха элдэб өсын гэмтэ ябадалнууд — бүгэдэ ниитын буруушаалгада, зэбүүрхэлдэ хүртэдэг гээшэ. Социалис обществын гурим ёһые совет хуули сахижа байдаг. Энэ талаар, социалис байдалай ёһо гурим сахин хамгаалха талаар Захааминай аймагта бага бэшэ ажал хэгдэжэ байдаг.

Һаяхан ажалшадай депутадуудай эндэхи аймагай Совет өөрынгөө ээлжээтэ сесси дээрэ «Гэмтэ хэрэгүүдтэй тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1966 оной июлиин 23-най тогтоолой дүүргэлтэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Хуули ёһо, гурим дүрим эбдэхэ, хазагайруулха ябадалтай үшөөл ёһотой тэмсэл хэгдэнэгүй, илангаяа ойлгууламжын, уридшалан һэргылэлгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, тиигээд лэ гэм зэмэ хэгдэжэ, һүүлээрнь гэмшэлгэн болоно гэжэ элидхэлшэшье, үгэ хэлэһэн хүнүүдшье онсолон тэмдэглэбэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, жэшээнь, Сагаан-Мориной сомоной Совет (түрүүлэгшэнь Д. Б. Жалсанов, секретаринь Д. Т. Гашипова) ниитын гурим журам шангадхаха талаар ябуулдаг хүдэлмэреэ элитээр һайжаруулаа юм. Сагаан-Морин, Борто тосхонуудта хүн зоной үргэн суглаануудые зарлажа, элдэб гэмтэ хэрэгүүд тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсүүлнэ, депутадууд болон эдэбхитэдэйнгээ хүсөөр ойлгууламжа, һэргылэмжын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Сомоной Соведэй сесси болон гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ гэмтэ хэрэгүүдые сараха, һэргылхэ олон тоото асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, саг соогоо шухала хэмжээнүүд абтажа байдаг.

Тиигэбэшье аймаг дотор үшөөл тохёолдодог гэмтэ хэрэгүүд һанаа зобоохоор. Тэдэнэй дунда хулиган аашанууд гаргагдана. Мүн автотранспортын гурим дүрим эбдэхэ, хазагайруулха ушар үзэгдэнэ. Илантаяа Закаменск хотодо, Холтосон, Баян-Гол, Сахир тосхонуудта иимэ ябадал гарана.

Байгша оной июнь һарада Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Совет элдэб гэмтэ хэрэгүүдтэй тэмсэхэ талаар ямар хүдэлмэри ябуулжа байһан тухайнь Захааминай аймгүйсэдкомой тоосоое шагнаа һэн. Тиихэдээ аймгүйсэдкомой ажал ябуулгые хангалтагүй дээрэ тоолоод, гэмтэ хэрэгүүдтэй тэмсэлээ шангадхахыень уялгалһан байгаа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо 2 һара үнгэрбэшье, үшөөл хубилалта болоодүй байһаар.

Социалис хуули ёһо эбдэхэ, хазагайруулха, гэмтэ хэрэгүүдые хэхэ ябадалтай эрид шанга тэмсэл ябуулха, тиигэхэ зуураа, энэ хэрэгтэ олониитын эдэбхи үүсхэлые элсүүлхэ гэһэн шиидхэбэри сесси баталан абаа.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

ЕГИПЕДЭЙ КОНСТИТУЦИИН ПРОЕКТ

КАИР. (ТАСС). Сентябриин 11-дэ болохо референдумэй үедэ Египедэй Араб Республикын саг үргэлжын конституциин проект һайшаахыень Араб Социалис Холбооной (АСС) Центральна Комитет президент Анвар Сададай хүтэлбэри доро үнгэрһэн заседани дээрээ ороной эрхэтэдые уряалба. АСС-эй ЦК тус проектдэ хэдэн заһабаринуудые мүн лэ оруулаа.

Президент Садат заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, шэнэ конституциин проектые египедэйхидэй һайшааһан ябадал шэнэ гүрэн тогтэлгын эхин болохо гэжэ тэмдэглэбэ.

Конституциин баталагдан абтаһанай һүүлээр гадаадын политическэ ажал ябуулгын талаар хэхэ удаадахи алхамнай Араб Социалис Холбооной ажал ябуулга тухай шэнэ хуули зохёолго болохо гэбэ.

Гүрэнэй шэнэдхэн эмхидхэхэ, тусхайлан хэлэбэл: гүрэнэй засагай аппарадые шэнэдхэн хубилгаха хэмжээ ябуулганууд энэ оной сентябрь соо бэелүүлэгдэжэ эхилхэ. Энэ аппарат уялгануудаа хүсэд һайнаар заримдаа дүүргэдэггүй байна гэжэ А. Садат мэдээсээ. Тус аппарадта улад зониие, АСС-эй гэшүүдые бүри эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала гэжэ президент тэмдэглэбэ.

КАИР. (ТАСС). Египедэй Араб Республикын (АРЕ) конституциин проект Каирай хэблэлдэ тунхаглагдаа. Тэрэнь 193 статьятай.

Конституциин статьянууд дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Египедэй Араб Республика—ажалшан арадай түлөөлэгшэдэй холбоо нэгэдэлсээе үндэһэ болгохо демократическа, социалис байгуулалтатай гүрэн мүн». Ислам—гүрэнэй шажан, араб хэлэн—хуулитай хэлэн, харин мусульман эрхэ заршамай (шариат) гурим дүрим—хуули зохёолгын эшэ үндэһэн болоно. Египет арад—араб нациин хубинь юм гэжэ конституциин проект соо тэмдэглэгдэнэ.

Конституциин проектын ёһоор, зургаан жэлэй болзороор һунгагдадаг республикын президент—гүрэнэй толгойлогшо болоно. Президент правительстватаяа хамта гүрэнэй юрэнхы политика тодорхойлон хараалдаг, тэрэниие бодото дээрэнь бэелүүлгын хойноһоо адаглан хинадаг. Президентнь премьер-министрые, кабинедэй бусад гэшүүдые томилно, мүн даадаг тушаалнуудһаань тэдэниие сүлөөлхэ эрхэтэй. Республикын президент оронойнгоо зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад дээдэ командалагша байха юм.

Табан жэлэй этигэмжэтэ түлөөлэлгэтэй Арадай суглаан хуули батлаха эрхэ ба уялгатай.

ХИЛЫН СААНАҺАА
радио • телефон • телеграф

Р. Никсонэй мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай президент Р. Никсон «Америкын экономико заһаруулха», долларые абарха асуудалаар правительствын хараалһан онсо программые зүбтүүлхэ ябадалда зорюулжа, конгрессэй хоёр палатын хамтын заседани дээрэ сентябриин 10-да үгэ хэлээ. США-да мүнөө тохёолдоод байгаа бэрхэшээлнүүдые тайлбарилан, Никсон иигэжэ мэдүүлбэ: Холбоото Штадууд «һүүлэй 40 жэлэй турша соо хоёрхон лэ жэлдэ дайн байлдаагүйгөөр, мүнгэнэй үнын уналгагүйгөөр хүгжөө». Мүнөөнэй бэрхэшээлнүүд хадаа Зүүн-Урда Азида США-гай хэжэ байгаа «дайнай хойшолон» болоно гэбэ. Тэрэнэй мэдэрһэнэй ёһоор, энэ дайн США-дахи олоороо ажалгүйдэлгын ба юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгын гол шалтагаан болоно. «Хилын саана бэелүүлхэ уялгаяа Америкын дотоодын эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэй тааралдуулхые оролдожо байхадамнай, орон дотор ехэ түгшүүрилтэ байдал тохёолдобо» гэжэ Никсон мэдүүлнэ.

Президентын хэлэһэнэй ёһоор, США-гай бэрхэшээлнүүд мүн баһа «Холбоото Штадуудай ба худалдаа наймаа ехээр эрхилдэг бусад гүрэнүүдэй хоорондын экономическа харилсаануудтахи хүсэнүүдэй тэнсүүриин зүришэлдөөтэ хубилалтаар» тайлбарилагдана. «Дэлхэйн худалдаа наймаанай бүхы һудалнуудые США-гай барижа байдаг» саг үнгэрөө гэжэ Р. Никсон мэдэрбэ. Бусад оронуудые хохидолдо оруулан, мүнөөнэйнгөө экономическа бэрхэшээлнүүдһээ гараха гэдэг Холбоото Штадуудай һэдэлгэнүүдые «Америкын өөрын ашаг туһые» хамгаалха ябадал болоно гэжэ тайлбарилхые оролдобо.

США худар асарагдадаг гадаадын ад товарнуудта 10 процентын хэмжээтэй һэмэлтэ алба гайли ашаха, долларые алтаар агсадаг ябадал болюулха, салин хүлһэ, юумэнэй үные 90 хоногто ахир хэмдэнь байлгаха, монополинуудта алба налогой талаар шэнэ хүнгэлэлтэнүүдые олгохо, социальна хэрэглэмжэнүүдтэ зорюулагдадаг гүрэнэй гаргашануудые хороохо гэхэ мэтээр правительствын дурадхаһан онсо хэмжээнүүдые баталхыень президент конгрессые уряалба.

Эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлгэ «юуншье болог гэжэ зүрхэлхэ ябадалтай», «орон доторхи зоной зүгһөө дураа гутаха ба хилын саана харюугай хэмжээнүүдэй абтаха» аюултай холбоотой байна гэжэ Р. Никсон мэдэрнэ.

Эдэ хэмжээнүүдһээ уламжалан Холбоото Штадууд дотор гараһан буруушаалгануудые һуларуулха гэжэ оролдон, президент Никсон салин хүлһэ ба үнэ сэн ахир хэмдэнь байлгые 90 хоногоор хизаарлахабди гэжэ найдуулба. Тиихэ зуураа, «мүнгэнэй үнын ехээр унажа байһан ябадалтай тэмсэхын тула правительствын зүгһөө «шухала бүхы хэмжээнүүд абтаха», тусхайлан хэлэбэл, «салин хүлһэ тогтууритай болгохо» системэнүүд үлөөгдэхэ байха гэжэ американецуудта уридшалан һануулба.

Президентын хэлэһэн үгэһөө тухайлхада, США-гай правительство ажалшадые гарза хохидолдо оруулан, экономическа бэрхэшээлнүүдһээнь гаргаха оно мур саашадаашье бэдэрхэ янзатай. Р. Никсон хохидолдо орохоор бэлэн байхыень американ арадые уряалба.

Тиихэтээ хамта, правительствын тодорхойлон хараалһан, Америкын монополинуудта ехэ хүнгэлэлтэнүүдые олгохо налогуудта хабаатай хэмжээнүүдые «түрүүшын ээлжээнэй зорилго болгон» һайшаахыень президент Никсон конгрессто дурадхаба.

ТОБШОХОНООР

БЛЭКПУЛ. (ТАСС). Британиин тред-юнионуудай ээлжээтэ 103-дахи конгресс болоод тараба. Тэрэнэй делегадууд «юрэнхы дэлгүүртэ» Англиин оролгые олонхиин дуугаар буруушаагаа. Ажалгүйшүүлые олошоруулһан, ажалшадай байдал улам муудхааһан консерваторнуудай экономическа политикые голоо.

Конгрессто хабаадагшад забастовкодо эсэргүү хуулиие, Урда Африкада зэбсэгүүдые үгэлгэеэ һэргээхэ гэһэн правительствын шиидхэбэриие, Родезидэхи Смидэй засагай хэлсээ батлаха һэдэлгые гэмнээ.

ДУБЛИН. (ТАСС). Ирландиин автомобиль хабсаргадаг заводуудай хүдэлмэришэд сентябриин 9-дэ ехэ митинг зарлаа. Тэрээн дээрэ үгэ хэлэгшэд «юрэнхы дэлгүүртэ» орохо гэдэг правительствын һанаашалгые буруушааһан тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ гэжэ нэгэ һаналтайгаар мэдүүлбэ. Митингдэ хабаадагшад правительствын хараа бодол буруушааһан жагсаалнууд ба забастовконуудые хэхэ түсэб һайшаагаа.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Профсоюзна ябуулгын ба демократиин түлөө тэмсэл залан толгойлхо национальна комитедэй түрүүлэгшэнэр салин хүлһэ ахир хэмжээндэнь үлөөхэ гэһэн правительствын политикые буруушааһан тэмсэлээ бүри үргэноор ябуулхыень американ ажалшадые уряалба.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Эрэлхэг зоригто американ коммунистка Анджела Дэвис тушаа засагай газарай зүгһөө худал хуурмагаар бэлдэгдэһэн «хэрэгые» Сан-Рафелдэ даб дээрэ шагналгын үедэ тэрээнине гэмнэһэн хуурмаг гэмнэлгэ болюулхаяа судья арсаба. Анджелые үмэглэгшэд гэмнэлгыень болюулха эрилтэ табиха зуураа, жюрин гэшүүдые томилхо үедөө национальна үсөөнхидэй, үгытэйшүүлэй, 35-һаа доошо наһатай хүнүүдэй түлөөлэгшэд тушаа сүүдэй зүгһөө доромжолго гаргаһан байна гээ.

Анджелын адвокадууд сүүдэй заседание сентябриин 27-до эхилхэ болзор хойшолуулха ябуулга хэжэ байна.

ХАНОЙ. (ТАСС). Америкын тагнуулай самолёдууд августын турша соо ДРВ-гэй агаарай дайда худар 1050 дахин добтолон ороһон байна. Энэл үе соо США-гай авиаци ДРВ-гэй урда районууд руу 1526 бомбо ба ракетэнүүдые шэдээ. Хүн зоной дундаһаа үхэгшэд, шархатагшад бии, байрын олон гэр һандаргагдаа.

УРАН ЗОХЁОЛШОД, ЖУРНАЛИСТНУУДТАЙ УУЛЗАБА

Һүүлэй үедэ Баргажан, Хурамхаанай аймагуудта соёлой хүдэлмэрилэгшэд бүлэг бүлэгөөрөө ерэжэ, ажал хэрэг, саашанхи зорилгонууд тухайгаа хөөрэжэ үгэһэн байна. Һаяхан Баргажанай аймагай соёлой ордон соо нютагай ажалшад олооро суглараба. Тэдэнэртэ айлшаар ерэһэн уран зохёолшод болон журналистнууд хөөрэлдөө үнгэргөө. СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүд Цыден-Жаб Жимбиев, Ким Балков, СССР-эй Журналистнуудай холбооной гэшүүд — Бухэсоюзна радиогой хүдэлмэрилэгшэ Николай Симаков, «Литературна газетын» корреспондент Арам Китайник гэгшэд сугларагшадта өөһэд өөһэдынгөө зохёолнууд тухай хөөрэжэ үгэһэн, шүлэгүүдээ уншаһан, саашанхи зорилго тухайгаа хөөрэжэ үгэһэн байна.

Хүндэтэ айлшад ээлжээтэ уулзалтануудаа үнгэргэхөөр хоёр аймагуудай колхоз, совхоз, леспромхозуудта гараба.

А. ТИХОНОВЕЦ.

АГИТБРИГАДА—ХҮДӨӨ НЮТАГУУДААР

Малшад, үбһэшэдые культурна талаар хангахын тулада Баунтын аймагай түб—Багдаринай соёлой байшангай дэргэдэ агитбригада байгуулагдаһан байгаа. Тус бригада «Сибирянка» гэжэ нэршэнхэй юм.

Юһэн хүнһөө бүридэһэн «Сибирянка» хүдөөтэй хүн зоной дунда мэдээжэ болонхой. Нютагаймнай артистнар айлшалжа ерэхэнь, шэхэнэй шэмэг, нюдэнэй хужар болгон һонирхолтой концерт наадаяа харуулханъ гэжэ ажалшад хүндэтэйгөөр угтан әбадаг.

Һаяхан соёлой байшангай уран һайханай бүлгэмэйхид «Заветы Ленина», «Путь к коммунизму» колхозуудай фермэ, бригадануудаар аяншалба. Тэндэ ошоод ябахадаа, үбһэшэдэй найман бригадада, һаалиин хэдэн фермэдэ хүрэжэ, концерт наада табиһан байна.

СССР-эй арадуудай дуунууд, шог ёгто рассказууд, уран хурса шүлэгүүд, үнгэрһэн сагай үлэгдэл болохо элдэб этэгээдүүдые шүүмжэлһэн сценкэ болон конферансье «Сибирянкын» программада ороно.

Наада-концертын эхилхын урда тээ аймтүйсэдкомой соёлой таһагые даагша В. П. Сызоев уласхоорондын байдал тухай лекци уншана. Тэрэнэй һүүлээр артистнар сценэ дээрэ гаража, дуу хүгжэмөө эхилнэ. Соёлой байшангай директор В. Полжов, методист В. Лосев, Багдаринай пионерэй байшангай директор И. Корняева, Баунтын райпогой комсомолой эхин организациин секретариин орлогшо А. Тельмашенко гэгшэд хүнгэн солбоноор хатаржа, ирагуу гоёор дуу, хүгжэм гүйсэдхэжэ, олоной дура татаа.

Мүнөө тус агитбригадын гэшүүд «Рассвет» колхоздо айлшалхаар бэлдэжэ байна.

С. ДЖЕДЖУЛА.

* * *

Баргажанай аймагай центрэй соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд таряа, үбһэ хуряалгын үедэ колхоз, совхозуудайнгаа хүдэлмэришэдтэ хирэ хирэ болоод ошожо, концерт наада харуулжа, лекци, хөөрэлдөө үнгэргэжэ ерэдэг юм. Һаяхан эдэнэр ээлжээтэ аяншалгадаа гарахадаа партиин XXII съездын, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай, Баргажанай совхозой Хилгана, Баян гол, Шитхан, Башарово тосхонуудай таряашадта, Максимихын загаһашадта һонирхолтой программатай концерт харуулһан байна. Тус агитбригада табахан хоногой туршада аймагай ажахынуудта 11 концерт харуулаад байна.

Концертын программада совет композиторнуудай ород, буряад арадуудай дуунууд, хатар наадануд элбэгээр оруулагдаһан дээрэһээ гүйсэдхэгдэһэн номер бүхэниинь нэрьемэ альга ташалгаар үдэшэгдэдэг юм.

И. АНАТОЛЬЕВ.

Баргажан.

ЭРДЭМЭЙ ГУЛАМТА

Тооро нютагай үхибүүд хуушан байратай, уйтан классууд соо энээнһээ урда жэлнүүдтэ номоо үзэдэг бэлэй. Гурбан дабхар шулуун байшан мүнөө Тооро тосхоной шэмэг болонхой, үргэн сайлуу сонхонуудтань нарапай элшэ наадана. Энэмнай нютагай шэнэ дунда һургуули гээшэ. Энэ байшан баригдажа гүйсэд дүүргэгдээд, һаяхан ашаглалгада үгтөө.

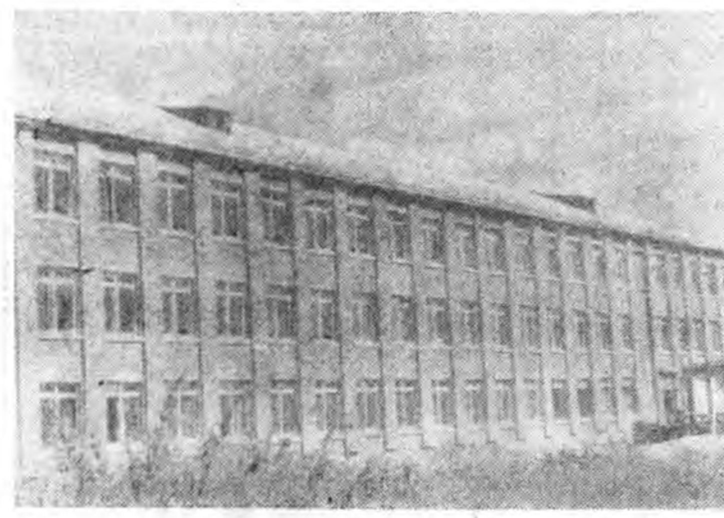
Досоонь ороходо уужам һаруул байхаһаа гадна, парта, самбарһаа эхилээд хамаг мебель шэнээр табигданхай. Физикын, химин, биологиин кабинедүүд таатай зохидоор түхеэрэгдэһэн, үхибүүдэй техническэ эрдэм бэлиг дээшэлүүлхэдэ туһалха мүнөө үеын элдэб оньһон приборнууд тодхогдоһон байна.

Мүн лэ 60 хүнэй һууритай ажалай хэшээл үнгэргэхэ һуралсалай мастерской эндэ бии. Эхин классуудай багашуулые ажалда дуратайгаар һургаха тусхай таһалга түхеэрэгдэһэн байна.

— Эдир залуушуулые Эхэ орондоо инаг дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ шухала зорилгонуудай нэгэн мүн. Тиимэһээ арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ жэл бүри ехэ мүнгэ зөөри һомологдожо, шэнэ ясли, саад болон һургуулинууд олоор баригдана. Энэ гоё һайхан һургуули соо ороод байхадаа, булта баясахын ехээр баясанабди. Гансал һураха, һураха үшөө дахин һураха гэһэн Ленин багшын заабаринe бэелүүлхэ зорилго манай урда табигдаба. Тиин «4-5» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр бултадаа һураад байбал, түрэл парти, правительствынгаа ашата хэшээлые харюулхабди,—гэжэ тус һургуулиин директор Намсарай Сыренович Чагдуров баяр ёһололой суглаан дээрэ хэлээ һэн.

Л. ТАПХАЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һургуулиин шэнэ байшан.

Б. БИРБАЕВАЙ фото.

Түрүү хонишоной баяр

Хонидой түлэг хурьгалжа байһан халуун хаһын үедэ Сэлэнгын аймагай колхоз, совхозуудай хонишодой дунда социалис мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэн юм. Энэ мүрысөөнэй гуримай ёһоор аймагай чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хонишон «Запорожец» автомашина ээлжээгүйгөөр худалдан абаха эрхэтэй болохо һэн.

Һаяхан хонишодой түл абалгын үедэхи ажалай дүн гаргахада, иимэ золдо хүртэхэ хүн шалгаран гараа. Химнын совхозой Цайдамай отделениин хонишон Нима Тубчинович Дамбаев социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, нэгэдэхи һуури эзэлхэдээ, аймагай чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Энэ түрүү хонишон 600-гаад эхэ хонидые харууһалха зуураа, зуун хонин бүриһөө 128 хурьга абажа, нэгэшье гарзада оруулангүйгөөр түлжүүлээ.

Мүнөө Дамбаевтанай гэр бүлэдэ ехэ баяр болоо. «Запорожец» автомашина ээлжээгүйгөөр танда худалдагдаха болобо гэһэн мэдээсэлтэй бэшэг аймагай чемпионой нэрэ дээрэ ерэЭ.

Ялагархан шэрэтэй хүнгэн машинын залуур бараад байхадаа, Нима Тубчинович баяр баясхалангаа иигэжэ мэдүүлһэн байна.

— Түрэл партиингаа, Эхэ оронойнгоо халуун анхаралые юрын хонишод, бидэнэр, үдэр бүри мэдэржэ ябадаг гээшэбди. Мүнөө энэ машинада һуугаад байхадаа, энэ анхаралые бэе дээрэ үзэбэ гээшэб. Социализмын орондо ажал гээшэ жаргал байна даа. Түрэл партиингаа ашыень харюулхын тулада хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэб.

В. САМБУЕВ.

ҺУУРИ ТАБИГДАА

Улаан-Үдын аймагай Ехэ-Куналей тосхондо шэнэ гэр байранууд, элдэб байшангууд жэлһээ жэлдэ олоор баригдана. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүсөөр хорёод шэнэ гэр тодхологдоһон, ажалшадай эрилтэ хангадаг ехэ байшан ашаглалгада үгтэһэн юм.

Мүнөө «Бурятцелинстрой» трестын 173-дахи ПМК-гай барилгашад 420 һурагшын һууритай һургуулиин хоёр дабхар байшангай һуури табиба. Эдэ барилгашадые мастер Ф. С. Иванов хүтэлбэрилнэ. Барилгашад Виктор Сластин, Степан Горбатых, Василий Назаров, автокранай машинист Анатолий Абрамов болон бусад барилга дээрэ шударгыгаар ажаллана.

С. БАИРОВ.

МАНАЙ АЙЛШАД—АРТИСТНАР

Дуу, хатарай Буряадай гүрэнэй «Байгал» гэжэ ансамблиин артистнар манай аймагта айлшалжа байна. Аймагай малшад, механизаторнуудта ошожо, концерт табина.

Эдэ үдэрнүүдтэ Бургалтайн «Мир», Үшөөтэйн Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудаар ябажа, таряашад, малшадта концерт харуулаа. Мүн аймагай түб — Петропавловкада ехэ концерт табиба. Мүн Борьёогой «Коммунизм» колхоздо айлшалжа, «Хонишодой үдэртэ» — ехэ һайндэртэ хабаадагшадта концерт харуулаа.

Ансамблиин артистнар (40 хүн) гансал үдэшэндөө концерт харуулна бэшэ, мүн үдэрэй сагта полевой стануудаар ябажа, механизаторнуудые хангана. Жэшээнь, Ториин совхозой, XI съездын нэрэмжэтэ колхозой левой стануудаар ябажа, концерт харуулһан байна.

Буряадай АССР-эй ... артистнар Агван Дондуков, ... питон Халбаев, РСФСР-эй ... яата артистка Ч. Шанюшкина, ... тарша Эрнест Мадаваров ... тэ хүн зон илангаяа ехээр ... гаа ташана.

Сентябриин 16 болотор ... манай аймагта айлшалжа ... Бүхы колхоз, совхозуудай ... левой стануудаар ябаха, ... шадта концерт харуулхаар ... жонхой

В. ГАРМА...

КПСС-эй Зэдын райкомой пропаганда, агитациин таһагые даа...

«ВОЛГА» ШАН БАРЮУЛАГДАБА

Үнгэрэгшэ наймадахи табан жэлэй һүүлшын ондо үнеэн бүриһөө һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүр... холуур суурхаһан Буряадай хүдөө ажахын инстит... «Байгал» племхоз эрхим амжалта туйлаһан... «ГАЗ-24» түхэлэй «Волга» автомашинаар шагнагд... гэһэн тобшо мэдээсэл газетымнай урдахи номерну... нэгэндэ толилогдоһон юм.

Уржадэр түмэр замай Улаан-Үдын станцида ... шангай автомашина ерэжэ, эзэдтээ үгтэбэ. Һү... хэдэн жэлэй туршада үнеэдэйнгээ үүлтэр һайжар... жа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын тула орө... со ехэтэйгээр ажаллажа, үнэтэ шанда хүртэгшэд... гаан шара «Волга» автомашинаараа табилуул... эхилбэ.

Манай кор...

Студентнэрэй туһаламж...

Хүнүүдые шэрэһэн ГАЗ-51 түхэлэй автомашина Яруунa тээшэ шэглэһэн харгыгаар гүйлгэнэ. Энэ машинын жолоошон ехэл баяртай, буряад дуунай аялга ханхинуулна. Шэг шарайень харахада энэ хүн ехэ хананги. Баярлангүй яахаб! Энэ нүхэрнай Улаан-Үдэ хотоһоо таряа хуряалга болон бэшэшье шухала ажалда хүдэлхөөр эльгээгдэһэн Буряадай хүдөө ажахын институдай студент... ажахыдаа абаашажа ... ха юм.

Тус институдай сту... нэр Яруунын совхозой ... дэ тосхондо ажаллажа ... лэнхэй. Залуушуул аж... да таряа хуряалга т... болзорто дүүргэхэ зор... той хүдэлнэ.

З. БАЗАРО...

хүдөө ажахын институ... студе...

Хорин хоногоор уридлахабди

Модоной дабирхай арадай ажахыда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Энэ шухаг баялигые суглуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана. Улаан-Үдын химлесхозой хүдэлмэришэд зунай үедэ ехэ дабирхай суглуулна. Холын Хурамхаанай, Баргажанай, Хэжэнгын болон Бэшүүрэй аймагуудта оршодог участогуудай хүдэлмэришэд ехэ дабирхай суглуулһан байна.

Улаан-Үдын химлесхозой хүдэлмэришэд байгша оной найман һара соо бүхыдөө 831 тонно дабирхай суглуулжа, түсэбөө холо үлүүлбэ. А. П. Певнюгэй хүтэлбэрилдэг Бэшүүрэй участогай хүдэлмэришэд 270 тонно дабирхай суглуулха даабаряа 300 тоннодо хүргэһэн байха юм. Сүхын мастерска участогай хүдэлмэришэд түсэбһөө гадуур 19 тонно дабирхай суглуулжа, түрэндөө тушааба. Улаан-Үдын химлесхозой хүдэлмэришэд дабирхай суглуулха жэлэйнгээ даабари болзорһоонь хорин хоногоор урид дүүргэжэ, Агууехэ Октябриин 54-дэхи жэлэй ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтаха зорилго урдаа табинхай.

Б. ЧИРИКОВА,
Улаан-Үдын химлесхозой инженер.

Олзоборилгын загаһанай нөөсые арьбадхаха талаар ехэшүүлдэ эдэбхитэйгээр хамһалсадаг бүлэг һурагшадые Хабаровска хизаарта «Сэнхир харуулшад» гэжэ нэрлэдэг юм. Эндэ 120 иимэ «Сэнхир харуулшадай» бүлэг 1200 һурагшадые нэгэдхэдэг.

Амар мүрэнэй уһанайнь нюрyугай эрид доошолходо, олзоборилгын үнэтэ загаһанай хооллон бэлшэдэг, олошорон үдэдэг уһа сөөрэм хатадаг юм. Тинхэдэнь томошье загаһан элдэб олон жараахайнууд Амар мүрэндөө орожо үрдингүй, хонхосог сөөрэмүүд үлэжэ, уһанайнгаа шэргэжэ хатаха бүри үхэжэ хосордог байна.

Энээндэ «Сэнхир харуулшад» туһа хүргэнэ. Гүльмэ, хүнэгөөр, удхуураар зэбсэгжэһэн үхибүүд шэргэжэ байһан сөөрэм, тохойнуудһаа элдэб загаһанай жараахайнуудые барижа, гол мүрэндэнь табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хэдыхэн минутын үнгэрэмсөөр эдэ жараахайнууд уһа голдо табигдахань. АПН-эй фото.

ОНЬҺОТО ТЕХНИКЭ ОЛООР АБТАНА

Хүдөө ажахые мүнөө үеын шэнэ техникээр гүйсэд хангаха гэһэн зорилго КПСС-эй XXIV съезд табиһан гээшэ. Энэ шиидхэбэри бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилээ, трактор, машинанууд республикымнай колхоз, совхозуудта олоор абтана.

Нэгэ хэдэн тоо, баримтануудые тоолохо болбол иимэл даа: «ДТ-75» түхэлэй 266, «МТЗ-50»—197, «МТЗ-50»—197, «МТЗ-52»—24, «Т-40А»—55, «Т-100»—4 гэхэ мэтэ тракторнууд, силосэй ургамал хуряадаг «СКД-5»—321, «СК-4» түхэлэй—100, «КС-2,6»—172 комбайн, хартаабха малтан суглуулдаг «ККУ-2» түхэлэй 34 комбайн, «ГАЗ-53А» түхэлэй гуша, «ГАЗ-53Б»—20, «КАЗ-608» түхэлэй 55 автомашина болон бусад олон оньһон техникэ байгша оной эхинһээ хойшо республикымнай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй баазада абтажа, аймагуудай ажахынуудта эльгээгдээ.

— Колхоз, совхозуудай таряалангай ургаса түргэн болзор соо хуряажа абаха зорилго табигданхай гээшэ. Энэ зорилго бэелүүлгэдэ туһа нэмэри болохо «СКД-5» түхэлэй үшөө 95 комбайн нэмэжэ абтаха болоо. Түрүүшын комбайнууд баазадамнай орожо эхилээ,—гээд «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй наймаанай таһагай начальник И. С. Красиков хөөрэнэ.

Энэ жэлдэ бороо хурын элбэг байһан дээрэһээ зарим аймагуудай таряа мөөртэ комбайнаар хуряажа абахын аргагүй болоо. Республикымнай хохидолдо ороһон ушар хараада абтажа, гэнжэ мөөртэй «СКД-5Р» түхэлэй 26 комбайн баһал нэмэжэ үгтэһэн байна. Намаг налхи газартай Яруунын, Хурамхаанай, Баргажанай аймагуудта эдэ комбайнууд эльгээгдэхэ юм.

Манай корр.

Спорт

ХҮБҮҮДНАЙ ЭРХИМЛЭБЭ

Красноярск хотодо Россин Федерациин «Буревестник» бүлгэмэй спортсменүүдэй дунда боксоор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн хэдэн үдэрэй туршада боложо дүүрэбэ. Эндэ хабаадалсаһан манай республикын спортсменүүд һайн амжалта туйлажа ерэбэ. Жэшээнь, Зүүн-Сибириин технологическа институдай студентнүүд В. Сизых (дунда зэргын шэгнүүртэй), Г. Плюснин (хүнгэн шэгнүүртэй) эрхимлээ.

Геннадий Плюснин Украинын спартакиадын чемпион, СССР-эй спортын мастер Лагойда гэгшые шүүһэн байгаа. Мүн манай командын гэшүүд Николай Николаев, Николай Бузаев гэгшэд тус тустаа хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлжэ ерэбэ. СССР-эй спортын мастер Дулзен Бабудоржиевай хүмүүжүүлһэн Николай Николаев «Буревестник» бүлгэмэй Центральна Соведэй залуушуулай дунда Алма-Ата хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Нүгөөдэ спортсмен—РСФСР-эй габьяата тренер А. Б. Ринчиновэй хүмүүжүүлһэн Доржи Зориктуев нэгэдэхи интернат һургуули дүүргэһэнэйнгээ удаа Москвагай физкультурын институтда һуралсахаар ошоһон юм. Тиин Москва хотын суглуулагдамал командада тэрэ оруулагдажа, Алма-Ата хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсаһан байгаа. Тиихэдээ тэрэ хоёрдохи һуури эзэлээ.

О. МЕРКУЛОВ.

Ойн баялиг түүнэ

Манай Буряад нютагай ой тайга һамар, һархяаг, жэмэсээр аргагүй баян ха юм даа, Ангай олзоборилгын ажахынууд байгаалиин эдэ ургамал-баялигуудые түүжэ, түрүүшын центнернүүдые наймаанда гаргажа эхилээ. Жэшээнь, Баргажанай ангай ажахы сентябриин 10-най мэдээгээр 38 центнер алирһа түүгээ. Мүн Баунтын конторо — 100 центнер нэрһэ түүгээ.

Хойто-Байгалай олзобориин ажахы 107 центнер алирһа түүжэ тушаагаа. Үнэтэ витамин, эм домдо ородог ургамал — нохойн хоншоор 31 центнер бэлдэһэн байна. Түнхэндэхи ангай олзоборилгын ажахы алирһа, нэрһэ, һархяаг, һамар түүхэһээ гадна, 30 центнер шасаргана түүжэ тушааба.

Ф. ИГУМНОВА.

ШЭНЭ ФИЛЬМҮҮД

Республикын хото, хүдөө нютагуудай соёлой байшан, кинотеатрнуудта сентябрь һарада харуулагдаха шэнэ кинофильмнүүд кинопрокадаар абтажа эльгээгдэбэ.

«Украденный поезд». Иимэ гаршагтай уран һайханай шэнэ фильм соо совет болон болгариин сэрэгшэдэй фашистнуудай хулгайлһан поездые яажа бариһан тухай һонирхолтойгоор хэлэгдэнэ. Тус фильмын гол рольнуудые артистнар С. Илиев, Г. Калоянчев, В. Санаев, А. Кузнецов, Р. Хомяков болон бусад гүйсэдхэнэ. Энэ фильм М. Горькиин нэрэмжэтэ, мүн Болгариин уран һайханай фильмүүдэй киностудинуудта буулгагдаһан байна.

Нүгөөдэ фильмнь — **«Опекун»** гэһэн таршагтай кинокомеди болоно. Тус кинокартина манай үе сагта үшөө үзэгдэдэг ажал хэхэ дурагүй, хүнгэн аргаар ажабайдалаа түхеэрхэ дуратайшуулда зорюулагдана. Фильмын герой Мишка Кородоев нүхэдэйнгөө металлургическа заводто орожо, ажалла гэхэдэнь дуулангүй, далайн эрьеэр зайха дуратайгаа мэдүүлнэ. Тиин тэрэ үнишье болонгүй, нарата дулаан Кипарисовка нютаг ерэжэ, далайн эрьедэхи элһэн дээрэ бэеэ наранда шаража, сэнгэжэ эхилһэн тухайнь фильм соо хэлэгдэнэ.

Ленфильмын киностудида зохёогдожо тараһан **«Шельменко-денщик»** гэһэн уран һайханай кинофильм харахада һонирхолтой. Фильмын гол рольнуудта Михаил Пуговкин, Владимир Дальский, Зоя Федорова, Игорь Озеров, Юрий Медведев болон бусад наадана.

Мүн үхибүүдэй хаража һонирхомоор шэнэ кинофильмнүүд энэ һарада экран дээрэ гаргагдаба. Тэдэнэй дунда «Белорусфильмын» киностудида зохёогдоһон **«Пятерка отважных»** гэһэн фильм хүнэй зүрхэ сэдьхэл доһолгомоор. Тус фильм дотор зүрхэтэй эрэлхэг заахан табан хүбүүдэй яажа немецүүдтэй тэмсэжэ, тэдэниие һүрдүүлһэн тухай һонирхолтойгоор харуулагдана. Нүгөөдэ — **«Как стать мужчиной»** гэһэн фильм һонирхожо харамаар.

Тэрэшэлэн **«И выросли сыновья», «Прозрение», «Три солдата», «Человек и его корабли», «К планете загадок», «Хоккей—приз известия», «Дело его жизни»** гэһэн хроникально-документальна, научно-популярна фильмүүд сентябрь һарада харуулагдаха болонхой. Мүн **«Комплексные удобрения», «Акушерская помощь коровам», «Сорт получает путёвку в жизнь», «Пшеница — в засушливых условиях»** гэһэн хүдөө ажахыда зорюулагдаһан шэнэ фильмүүд энэ һарада харуулагдаха юм.

«Мосфильмын» киностудида **«Летние сны», «По собственному желанию»**, «Ленфильмын», Таджикфильмын» киностудинуудта **«Всадник без головы», «Когда остановилась мельница»** гэһэн фильмүүд буулгагдажа эхилэнхэй.

ПРАВДА·БУРЯТ...

Нэгэдэхи хуудаһанда: Л. И. Брежнев, А. Н. Ко... Э. Хонеккер, В. Штоф гэ... леграммануудаа андалда... ба. Нүүдэл редакциин ...

Хоёрдохи хуудаһанда: Б... таряашад 140 мянган ... ороохо тушааха» гэһэн ... дөөн. В. Николаевай кор... денци.

Гурбадахи хуудаһанда: ... сагтаа зэргэ дабшаха»—... дай уран зураашадай I ... хэгдэһэн тоосоон. «Зэбсэ... нүүдэй хуягта отряд»—... материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: ... гал» журнал—манай айл...

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГР... МОСКВА ХАРУУЛНА: 13... орон доторхи һонин. 13... «Чудесная лесенка» гэһэ... бүүдтэ зорюулагдаһан те... онно фильмын 1-дэхи сер... руулагдаха. 13.35 — ... Знаменскитанай шанда ху... түлөө хүнгэн атлетикээр ... уласхоорондын мүрысөө... жуулагдаха. 14.15 — «Бэ... гэһэн телеальманах. 15... «Хүгжэмтэ киоск» гэһэн ... га. 15.50 — «Мүнөөдэр ... кистнуудай үдэр» гэһэн ... га. 16.10 — орон доторх... 16.45 — «Эфир соо «За... гэһэн дамжуулга. 17.45 ... войне как на войне» гэһ... һайханай фильм. 19.10 ... гой аяншалгада дура... клуб. 20.10 — «Песня ... солдатом» гэһэн хүгжэмт... зонно фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУ... 21.00 — «Факел» гэһ... кистнуудай үдэртэ зорюул... дамжуулга. 22.00 — кон...

МОСКВА ХАРУУЛНА: ... — хүнгэн атлетикээр ... уласхоорондын мүрысөө... жуулагдаха. 24.00 — ... гэһэн һүүлэй һонинной пр...

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-..., приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора—... 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—6..., отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6..., 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности ... строительства—61-35, советского строительства и быта—69-..., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маши... бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-00467. Заказ № ...